

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Centar za sigurnosne studije - BiH
Centre for Security Studies - BH

ACROSS

Korak naprijed. Bolja perspektiva.
A step forward. A better prospect.

Antikorupcijski kapaciteti javnih nabavki u sektoru sigurnosti

Izvještaj

Denis Hadžović
Sanjin Hamidičević
Aida Kržalić
Mirela Hodović

2017

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Centar za sigurnosne studije - BiH
Centre for Security Studies - BH

ACROSS

Korak naprijed. Bolja perspektiva.
A step forward. A better prospect.

Antikorupcijski kapaciteti javnih nabavki u sektoru sigurnost Izvještaj za 2017. godinu

Denis Hadžović, Sanjin Hamidičević, Aida Kržalić, Mirela Hodović

Sarajevo, februar 2018. godine

IZDAVAČ

Centar za sigurnosne studije, Sarajevo

ZA IZDAVAČA

Denis Hadžović, direktor

UREDNIK

Sanjin Hamidičević

AUTORI

Denis Hadžović, Sanjin Hamidičević,

Aida Kržalić, Mirela Hodović

ŠTAMPA

Sonic Studio, Sarajevo

ZA ŠTAMPARIJU

Emir Džinović

TIRAŽ

300 primjeraka

“Antikorupcijski kapaciteti javnih nabavki u sektoru sigurnost - Izvještaj za 2017. godinu” je rezultat rada istraživačkog tima Centra za sigurnosne studije uz pomoć članova ‘Konzorcija za podršku izgradnji integriteta i smanjenju korupcije u sigurnosnom sektoru’ (Evropski defendologija centar; Visoka škola “CEPS – Centar za poslovne studije”; Istraživački centar Banja Luka; Pravni fakultet Univerziteta u Bihaću; Udruženje za društveni razvoj i prevenciju kriminaliteta; Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu, Udruženje Nova sigurnosna inicijativa).

Izvještaj je jedan od rezultata projekta **“Izgradnja integriteta i jačanje anti-korupcijskih praksi u sektoru sigurnosti – ACross”** koji implementira Centar za sigurnosne studije, a finansira Evropska unija.

Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije. Stavovi i sadržaj publikacije su isključiva odgovornost Centra za sigurnosne studije i ni u kom slučaju ne predstavljaju stanovišta Evropske unije

Sadržaj

Riječi autora	5
Javne nabavke i rizik od korupcije: Evropska unija	7
SIGMA monitoring izvještaj o principima javne uprave u Bosni i Hercegovini	9
Javne nabavke u Bosni i Hercegovini	13
Izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama BiH	13
Razvoj Portala javnih nabavki u BiH	14
Vanjski nadzor nad javnim nabavkama u sigurnosnom sektoru u BiH	15
Praćenje postupaka javnih nabavki u 2016. godini.....	15
Vanjska revizija	16
Javne nabavke u sigurnosnom sektoru BiH u 2016. godini.....	17
Izvještaj revizije učinka "Blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH"	
.....	19
Antikorupcijski kapaciteti javnih nabavki u sigurnosnom sektoru	21
Metodološki okvir.....	21
Uputstvo za monitoring.....	23
Tehnike monitoringa	23
Uzorkovanje.....	24
Procjena otpornosti sigurnosnog sektora na korupciju u javnim nabavkama.....	25
Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH	28
Agencija za policijsku podršku BiH	30
Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	32
Državna agencija za istrage i zaštitu BiH	34
Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova.....	36
Granična policija BiH	38
Ministarstvo odbrane BiH	40
Ministarstvo za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona - Goražde.....	42
Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	43
Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona 10	45
Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo.....	47
Ministarstvo unutrašnjih poslova Posavskog kantona.....	49
Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske	50
Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona	52
Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona.....	53
Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona	55
Ministarstvo unutrašnjih poslova Zapadno-hercegovačkog kantona.....	56

Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	57
Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	58
Sud Bosne i Hercegovine	60
Uprava za indirektno oporezivanje BiH.....	62
Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH	64
Bibliografija	67

Riječi autora

U borbi protiv korupcije važno je da se uključe svi akteri društva, od institucija do pojedinaca. Značajno mjesto u toj borbi ima i civilno društvo. Javne nabavke su prepoznate kao područje gdje postoji visok rizik od pojave korupcije, što je ukazalo na potrebu za eksternom evaluacijom antikoruptivnih kapaciteta institucija sigurnosnog sektora, posebno uzimajući u obzir specifičnost javnih nabavki u sigurnosnom sektoru – povjerljive nabavke.

Prošlogodišnji izvještaj je prihvaćen od svih institucija sigurnosnog sektora, Agencije za javne nabavke i Ureda za reviziju institucija u BiH koji je izvještaj koristio kao referencu za izradu Izvještaja revizije učinka „Blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH“.

U ovogodišnjem izvještaju predstavljene su analize antikorupcionih kapaciteta 22 institucije sigurnosnog sektora s različitih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, na osnovu kojih su utvrđeni i njihovi antikorupcioni indeksi. Za 10 institucija, za koje je u prošlogodišnjem izvještaju utvrđen antikorupcijski indeks, se vrši mjerjenje napora jačanja antikorupcijskih kapaciteta u javnim nabavkama, dok za 12 institucija utvrđeni antikorupcioni indeksi predstavljaju baznu liniju pomoću koje će se biti u mogućnosti, prilikom budućih monitoringa, kvalitetno ocijeniti napori institucija za jačanje antikorupcijskih kapaciteta u javnim nabavkama.

Iзвјештај је резултат друге године имплементације пројекта „Изградња интегритета и јачање антикорупцијских практика у сектору сигурности – ACross“, који финансијски подржава Европска унија. Zahvaljujemo se Европској унији која је својом подршком омогућила реализацију пројекта те уједно значајно подрžала изградњу капацитета цивилног društva у циљу борбе против корупције у BiH.

Koristimo priliku da se zahvalimo svima onima koji su nas nesebično podržali i izašli u susret tokom prikupljanja informacija i podataka te time dali značajan doprinos unapređenju naših kapaciteta i mogućnosti да predstavimo rezultate javnosti u Bosni i Hercegovini која ће свакако dati svoj најобјективнији суд о нашim nastojanjima.

Također, iskazujemo zahvalnost članovima ‘Konzorcija za podršku izgradnji integriteta i smanjenju korupcije u sigurnosnom sektoru’ koji su aktivno učestvovali u procjeni antikorupcijskog kapaciteta institucija sigurnosnog sektora: Evropski defendologija centar (prof.dr. Duško Vejnović); Visoka škola “CEPS – Centar za poslovne studije” (mr. Mirzo Selimić); Istraživački centar Banja Luka (doc.dr. Nikolina Grbić Pavlović; dr Gojko Pavlović); Pravni fakultet Univerziteta u Bihaću (prof.dr. Nevzet Velažić); Udruženje za društveni razvoj i prevenciju kriminaliteta (Maja Pajević); Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu (prof.dr. Nedžad Korajlić); Udruženje Nova sigurnosna inicijativa (prof.dr. Armin Kržalić).

Javne nabavke i rizik od korupcije: Evropska unija

U oktobru 2017. godine, Evropska komisija je objavila Sedmi kohezijski izvještaj¹ u kojem se prati stanje u regijama EU, sažima iskustvo stečeno potrošnjom u području kohezije u kriznim godinama i postavlja temelji za kohezijsku politiku, odnosno politiku čiji je cilj smanjiti ekonomske, socijalne i teritorijalne razlike koje postoje između EU regija, nakon 2020. U izvještaju se analizira stanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije u EU. Među posmatranim područjima se nalaze i javne nabavke, koje u prosjeku čine 29% potrošnje vlada², odnosno 13% EU BDP.³

U izvještaju se navodi da je percepija o postojanju korupcije i dalje široko rasprostranjena među državama članicama EU, što narušava povjerenje u vlade i njihove politike. U mnogim regijama javne nabavke su podložne riziku korupcije i nedostatku konkurenčije za ugovore što se odražava u brojnim slučajevima kada je ugovor dodijeljen na osnovu samo jedne podnesene ponude. Otvorene i transparentne javne nabavke ključne su za promociju razvoja.

U prethodnom izvještaju, institucije visoke kvalitete se definišu kao one kod kojih nema korupcije te gdje postoji djelotvoran pristup konkurenčiji i djelotvorna politika nabavki, djelotvorno pravno okruženje, nezavisni i učinkovit pravosudni sustav, (...) snažne institucionalne i administrativne sposobnosti, smanjenje administrativnog tereta i poboljšanje kvalitete zakonodavstva.⁴

Istraživanja koja se u posljednje vrijeme provode pokušavaju da procijene različite aspekte kvalitete vladavine na osnovu podataka o javnim nabavkama. Indikatori o korištenju otvorenih procedura nabavki (npr. omjer otvorenih i restriktivnih procedura) i omjer jedinih ponuđača mogu pružiti uvid u transparentnost, konkurenčiju i korupciju.⁵

Poseban akcenat u izvještaju se stavlja na omjer ugovora dodijeljenih na osnovu samo jednog ponuđača u odnosu na ukupan broj dodijeljenih ugovora. Veći udio ovakvih ugovora mogu biti indikator potencijalne korupcije ili manjka konkurenčije, uključujući i dosluh kompanija određenog sektora. U mnogim regijama Grčke, Poljske, Slovačke i Italije ovaj omjer je iznad 40%, dok u Švedskoj, Irskoj, Velikoj Britaniji i Danskoj on rijetko prelazi 10%, što ukazuje na konkurentnija tržišta i manji rizik korupcije.

---

¹ European Union, European Commission. (2017). *My Region, My Europe, Our Future. Seventh report on economic, social and territorial cohesion*

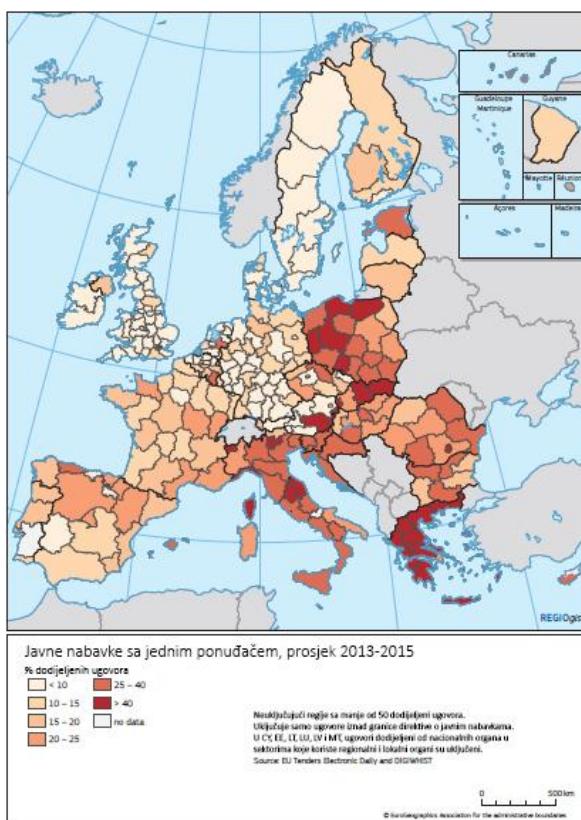
² OECD. (2015). *Government at a Glance 2015*

³ European Union, European Commission. (2016). *Public Procurement Indicators 2014*

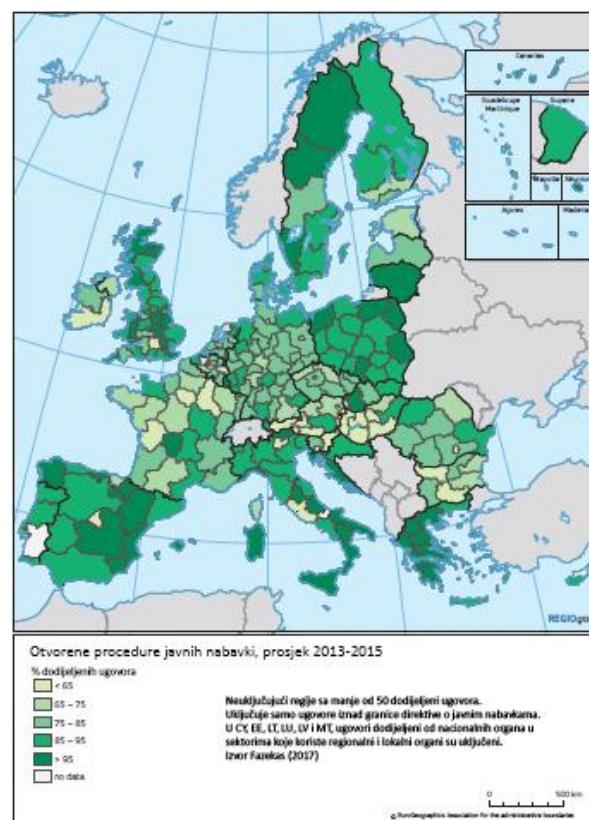
⁴ European Union, European Commission. (2014). *Investments for jobs and growth, promoting development and good governance in EU regions and cities. Sixth report on economic, social and territorial cohesion*

⁵ European Union, European Commission. (2017). *My Region, My Europe, Our Future. Seventh report on economic, social and territorial cohesion*

Korištenje otvorenih procedura nabavki je također jedan od indikatora mjerenja transparentnosti nabavki. Međutim, protu-intuitivno, države sa visokim nivoom dodijeljenih ugovora na osnovu samo jednog ponuđača (Poljska i Grčka) su i među državama u kojima se najčešće koriste otvorene procedure. To može indicirati prevalenciju neformalnih veza i dosluha naspram formalnih zahtjeva. Te podatke je potrebno posmatrati s oprezom. Iako nekorištenje otvorenih procedura umanjuje konkurenčiju, njihova prekomjerna upotreba može ukazivati na nedostatak institucionalnih kapaciteta za vođenje složenijih postupaka (kao što je pregovarački postupak).

Ilustracija 1: Javne nabavke s jednim ponuđačem, prosjek 2013-2015
(Izvor: *Seventh report on economic, social and territorial cohesion, 2017*)

Ilustracija 2: Otvorene procedure javnih nabavki, prosjek 2013-2015
(Izvor: *Seventh report on economic, social and territorial cohesion, 2017*)

SIGMA monitoring izvještaj o principima javne uprave u Bosni i Hercegovini

SIGMA je zajednička inicijativa Evropske unije i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) čiji je cilj da podrži reformu administracije zemalja koje se nalaze u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Principi javne uprave su razvijeni od eksperata SIGMA-e u 2014. godini kao podrška pristupa Evropske komisije u reformi javne uprave u okviru procesa proširenja Evropske unije. Prvi izvještaji za 7 država kandidata i potencijalnih kandidata su izrađeni u 2015. godini i predstavljaju baznu liniju za daljnje praćenje reforme javne uprave. Iako nisu obavezujući, principi su razvijeni kao smjernice ka dobroj upravi i ispunjavanju zahtjeva EU integracija. Principi se odnose na šest ključnih područja javnog sektora: strateški okvir reforme javne uprave, izrada i koordinacija politika, državna služba i upravljanje ljudskim resursima, odgovornost, pružanje usluga te finansijsko upravljanje, javne nabavke i vanjska revizija.

U novembru 2017. godine objavljen je izvještaj za Bosnu i Hercegovinu koji je obuhvatio period od maja 2015. godine do juna 2017. godine, za svih šest ključnih područja⁶.

U okviru oblasti javnih nabavki, uspostavljeni principi, za koje je urađen monitoring, tiču se:

- zakonodavnog okvira;
- institucionalnih i administrativnih kapaciteta za izradu, implementaciju i monitoring politike javnih nabavki;
- usklađenost pravnih lijekova sa standardima EU *aquis*;
- usklađenost procedura javnih nabavki s osnovnim principima ravnopravnosti, nediskriminacije, srazmjernosti i transparentnosti te osiguravanje najefikasnijeg korištenja javnih sredstava;
- adekvatnih kapaciteta i praktičnih smjernica i mehanizama ugovornih organa da osiguraju profesionalno upravljanje cjelokupnim ciklusom javne nabavke.

Po pitanju zakonodavnog okvira, u izvještaju se navodi da je Zakon o javnim nabavkama BiH usklađen s određenim ključnim odredbama Direktiva 2014/24/EU i 2014/25/EU, iako postoje određene problematične ili nepostojeće odredbe kao što su:

- preferencijalni tretman domaćeg nije komaptibilan s *acquis* (iako je predviđeno postepeno smanjivanje i u konačnici ukidanje preferencijalnog tretmana) i nije u skladu s principom ravnopravnosti što dovodi do diskriminacije inozemnih ponuđača;
- izuzeće primjene Zakona za ugovore o nabavci prirodnih i zakonskih monopola, obzirom da je EU zakonodavstvo ponudilo rješenje u vidu korištenja pregovaračkog postupka bez objave;
- neusklađenost s novim tehnikama, procedurama i konceptima javnih nabavki (npr. inovacijsko partnerstvo, najbolji omjer cijene i kvalitete te troškovi životnog ciklusa);

---

⁶ SIGMA. (2017). *The Principles of Public Administration, Monitoring Report: Bosnia and Herzegovina 2017*

- korištenje nepreciznih riječi ili nejasnih izraza koji daju veliku diskrecionu ovlast ili dovode do nesuglasica (npr. „i u drugim opravdanim slučajevima“);
- usvajanje podzakonskih akata (kao što je Pravilnik o obuci službenika za javne nabavke).

Za institucionalne i administrativne kapacite u izvještaju se ističe nedovoljna popunjeność Agencije za javne nabavke BiH kadrovima, navodeći da je popunjeno 25 radnih mesta od sistematizacijom predviđenih 32. U vezi s time se dovode i obaveze Agencije za javne nabavke BiH, proistekle iz Pravilnika o praćenju postupaka javnih nabavki, po kojima je Agencija za javne nabavke BiH dužna da na osnovu zahtjeva ponuđača, ugovornog organa ili drugih zainteresiranih strana pokrene postupak praćenja te podnese prekršajnu prijavu kod nadležnog suda za prekršaje u slučaju utvrđenih nepravilnosti i nepostupanja ugovornog organa. Ukoliko bi došlo do velikog broja zahtjeva za pokretanjem postupka praćenja, s velikim brojem dokumenata, Agencija za javne nabavke BiH sa trenutno raspoloživim ljudskim resursima bi mogla biti pod još većim pritiskom.

Po pitanju pravne zaštite, u izvještaju se navodi i da Ured za razmatranje žalbi BiH također ima problema s popunjenošću radnih mesta (33 popunjena od 57 predviđenih sistematizacijom) te nedostatak osnovnih tehničkih resursa, što može imati negativne posljedice po efikasnost i kvalitet rada. Jedan vid nedostatka tehničkih resursa se ogleda u nepostojanju zajedničkog sistema upravljanja dokumentima ili sistema razmjene, što dovodi do nedostatka koordinacije između sjedišta i filijala Ureda za razmatranje žalbi BiH koja se trenutno ogleda u neformalnim sastancima. Navodi se i da postoje slučajevi gdje Ured za razmatranje žalbi BiH nije ispoštovao predviđene vremenske rokove za donošenje odluka. Jedan od navedenih problema tiče se objave odluka Ureda za razmatranje žalbi BiH. Naime, odluke se objavljaju dugo vremena nakon što su donesene i nije moguće da se vrši pretraga po sadržaju odluke, nego samo po određenim kriterijima kao što su broj akta, datum, ugovorni organ, i sl. To onemogućuje da se vrši uvid u prethodne odluke Ureda za razmatranje žalbi za strane u postupku, ali i za sjedište i filijale Ureda za razmatranje žalbi BiH, te onemogućuje da se osigura pravni kontinuitet u donošenju odluka, pravna sigurnost i transparentnost.

Najlošije je ocijenjen princip koji se tiče usklađenosti procedura javnih nabavki s osnovnim principima ravnopravnosti, nediskriminacije, srazmernosti i transparentnosti te osiguravanje najefikasnijeg korištenja javnih sredstava. Zakon o javnim nabavkama BiH predviđa da se planovi javnih nabavki objavljaju na internet stranicama ugovornih organa, međutim ovu obavezu nije moguće uvijek ispuniti zbog činjenice da neki ugovorni organi ne posjeduju internet stranicu. Taj problem bi se mogao riješiti objavljivanjem planova javnih nabavki i ostalih objava vezanih za javne nabavke na Portalu javnih nabavki i samim time povećati transparentnost planiranja nabavki i realizacije ugovora. Također, monitoring Agencije za javne nabavke BiH i izvještaji revizorskih institucija su pokazali slučajeve nekvalitetnih

planova javnih nabavki te se naglašava nedostatak uputstava o istraživanju tržišta ili održavanju konsultacija kako bi ugovorni organi bolje odredili svoje potrebe. Naglašeno je da izvještaji revizorskih institucija pokazuju nedostatke i nepravilnosti u svim fazama vođenja javnih nabavki.

Po pitanju posljednjeg principa, u izvještaju se naglašava nedostatak adekvatne edukacije, što se posebno ogleda u nemogućnosti Agencije za javne nabavke BiH da pruži obuku službenicima za javne nabavke, jer pravilnik koji treba definisati ovu oblast još uvijek nije usvojen. Također, ne postoji obaveza educiranja službenika ni adekvatan monitoring edukacije koja se pruža.

Javne nabavke u Bosni i Hercegovini

Izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 117. Sjednici, održanoj 10. oktobra 2017. godine, donijelo Odluku o osnivanju Radne grupe za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, koja je stupila na snagu objavlјivanjem u „Službenom glasniku BiH“ br. 83 od 17. novembra 2017. godine.

Radna grupa je zadužena za izradu Nacrta Zakona shodno Strateškom cilju 1. - Pravni okvir Strateškog akcionog plana za period 2016.-2017. godine Strategije razvoja javnih nabavki Bosne i Hercegovine za period 2016.-2020. godine⁷, s ciljem postupnog usklađivanja s direktivama EU (2014/24/EU o javnim nabavkama i 2014/25/EU o nabavci subjekata koji djeluju u vodnom sektoru, energetskom i prometnom sektoru i sektoru poštanskih usluga) te poboljšanja postojećih zakonskih rješenja i uklanjanja tehničkih nedostataka važećeg Zakona.⁸

U skladu s Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, broj odredbi koje se mijenjaju i dopunjaju ne smije prelaziti 50% ukupnog broja odredbi važećeg Zakona.⁹

Prema Agenciji za javne nabavke BiH, cilj je da se, kroz Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama BiH, osigura potpuna transparentnost javnih nabavki u BiH kroz objavlјivanje svih relevantnih informacija na jednom mjestu, tj. Portalu javnih nabavki (planovi javnih nabavki, koraci samih postupaka, informacije o ugovorima), poboljšaju postojeća zakonska rješenja u cijelom Zakonu o javnim nabavkama BiH, osigura dalji razvoj E-nabavki te utvrdi usklađivanje s odredbama Direktive EU za koje postoji procjena da će biti korisne za jačanje sistema javnih nabavki u BiH.¹⁰

---

⁷ Bosna i Hercegovina, Vijeće ministara BiH. (2016). *Strategija razvoja javnih nabavki Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2016. – 2020. godine*

⁸ Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (Novembar, 2017). *Održan konstituirajući sastanak radne grupe za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama*

⁹ Jedinstvena pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/14 i 60/14)

¹⁰ Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (Decembar, 2017). *Održan drugi sastanak radne grupe za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama.*

Razvoj Portala javnih nabavki u BiH

Početkom decembra 2017. godine, Agencija za javne nabavke je na Portalu javnih nabavki u BiH omogućila uvid u podatke o dodjeljenim ugovorima u postupcima javnih nabavki. Javnosti je omogućeno da se informiše o dodijeljenim ugovorima po svim vrstama postupaka (uvid u ugovore koje je sklopio ugovorni organ, kao i u sve ugovore koje je određeni ponuđač sklopio s različitim ugovornim organima), ostvari uvid u izvještaj o provedenim e-Aukcijama i u prikaz zbirnih podataka o postupcima koje je sproveo ugovorni organ i sl. Time je znantno unaprijedjena transparentnost u javnim nabavkama. Značajno je da su svi podaci objedinjeni na jednom portalu, što s jedne strane olakšava pristup i pronađetak podataka, a s druge ne opterećuje finansijski i kapacitetno ugovorne organe da adaptiraju svoje internet stranice, čime su ostvarene opće uštede. Povećanjem transparentnosti se smanjuje rizik korupcije u javnim nabavkama te je potrebno da se u budućnosti omogući objavljivanje svih podataka vezanih za javne nabavke (od plana javnih nabavki do izvještaja izvršenja ugovora).¹¹

---

¹¹ Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (Decembar, 2017). *Puštanje u rad otvorenih podataka o dodjeljenim ugovorima u postupcima javnih nabavki*

Vanjski nadzor nad javnim nabavkama u sigurnosnom sektoru u BiH

Praćenje postupaka javnih nabavki u 2016. godini

Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine je u okviru svojih nadležnosti, definisanih u Zakonu o javnim nabavkama, uspostavila sistem praćenja postupaka koje provode ugovorni organi za nabavku roba, usluga i radova, s ciljem edukacije i otklanjanja uočenih nepravilnosti u pojedinačnim postupcima javnih nabavki. Sistem praćenja postupaka je definisan Pravilnikom o praćenju postupaka javnih nabavki¹². Prema pravilniku, izvori, na osnovu kojih Agencija za javne nabavke BiH provodi praćenja, su sva obavještenja, izvještaji o postupku javnih nabavki kod postupaka male vrijednosti, planovi nabavke, realizacija ugovora, zahtjevi ugovornih organa, ponuđača i drugih nadležnih institucija te izvještaji nadležnih ureda za reviziju. Izvori praćenja ne mogu biti tenderske dokumentacije koje sačinjavaju ugovorni organi, a na koje zainteresirani ponuđači imaju pravo žalbe u skladu s članom 101. stav (1) tačka b) Zakona o javnim nabavkama.

Agencija za javne nabavke BiH prati postupak po službenoj dužnosti (na osnovu obavještenja o: nabavci, dodjeli ugovora, poništenju postupka javne nabavke, dodjeli ugovora putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, kao i dobrovoljnih *ex ante* obavještenja o transparentnosti) i po zahtjevima ponuđača, ugovornih organa i drugih zainteresiranih strana.

Izvještaj o praćenju postupaka javne nabavke za 2016. godinu¹³ Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je usvojilo na 124. Sjednici održanoj 12.12.2017. godine. Ukupan broj objavljenih obavještenja u 2016. godini svih ugovornih organa je 35.072, a Agencija za javne nabavke BiH je pregleđala oko 7.000.

Na osnovu monitoringa, Agencija za javne nabavke BiH je uputila 152 dopisa: 50 u kojima je uočena greška u obavještenju, 45 za izjašnjanje ugovornog organa radi provođenja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, 43 za izjašnjenje ugovornim organima prema tvrdnjama ponuđača za kršenje Zakona i 14 u kojima se sugerisalo da se postupa prema preporukama Agencije za javne nabavke BiH.

Uočeno je 109 grešaka u primjeni 19 članova Zakona o javnim nabavkama, pri čemu se više od 50% grešaka tiče Člana 21 stav (d), Člana 21 stav (c) i Člana 8, odnosno uslova primjene pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i ugovora na čiju se dodjelu primjenjuje poseban režim. Za najčešće uočene nepravilnosti Agencija za javne nabavke BiH je izdala preporuke, kako bi se iste prevenirale u budućnosti.

¹² Pravilnik o praćenju postupaka javnih nabavki („Službeni glasnik BiH“ br.72/16)

¹³ Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (2017). *Izvještaj o praćenju postupaka javne nabavke za 2016.godinu*

Vanjska revizija

Vanjsku reviziju postojećih institucija na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini provode Ured za reviziju institucija BiH, Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske, Ured za reviziju institucija u FBiH i Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH. Njihov rad je definiran putem četiri zakona o reviziji, prema kojima na godišnjem nivou izražavaju mišljenje o finansijskom poslovanju institucija.

Analizom izvještaja o finansijskoj reviziji 18 sigurnosnih institucija na različitim nivoima vlasti u BiH za 2016. godinu, a koje su provere nadležne revizorske institucije, utvrđeno je da se u pojedinim institucijama procedure javnih nabavki ne vrše na najefikasniji način i/ili u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Također, Ured za reviziju institucija BiH proveo je reviziju učinka na temu „Blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH“ čiji je izvještaj objavljen u oktobru 2017. godine.

Analizirani su revizorski izvještaji za sljedeće institucije:

- Ministarstvo odbrane BiH i Oružane snage BiH,
- Sud BiH,
- Tužilaštvo BiH,
- Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH,
- Uprava za indirektno oporezivanje,
- Ministarstvo sigurnosti BiH,
- Državna agencija za istrage i zaštitu BiH – SIPA,
- Granična policija BiH,
- Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH,
- Služba za poslove sa strancima BiH,
- Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH,
- Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH,
- Agencija za policijsku podršku BiH,
- Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova i Federalna uprava policije,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske,
- Policija Brčko distrikta BiH.

Iako se finansijska revizija Obavještajno-sigurnosne agencije BiH provodi, izvještaji nisu dostupni za javnost zbog specifičnosti poslova koje obavlja Agencija.

U 2016. godini, Ured za reviziju institucija u FBiH nije vršio reviziju kantonalnih budžeta, a samim time nisu vršene revizije kantonalnih policijskih agencija. Naime, Ured za reviziju institucija u FBiH je posvetio pažnju vršenju revizije po prvi put za 29 subjekta, od kojih za njih 18 revizija nije vršena 10 ili više godina.

Zakon o javnim nabavkama dozvoljava ugovornim organima da zajednički provode postupak javne nabavke ili osnuju centralni nabavni organ. Do sada su određeni kantoni počeli provoditi zajedničke nabavke za budžtske korisnike te se nekim kantonima provode nabavke i za MUP, dok se u pojedinim kantonima nabavke za MUP-ove ne provode u okviru zajedničkih nabavki.

Iako Zakon o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH u članu 24. navodi kako je Agencija za policijsku podršku BiH nadležna za „provodenje tenderske procedure za određenu opremu za policijska tijela BiH“, ta odredba još uvjek nije zaživjela u potpunosti u praksi. Agencija za policijsku podršku je u 2014. godini potpisala Sporazum o provođenju postupka nabavke, odnosno provođenju procedura javnih nabavki mrežne i računarske opreme za Graničnu policiju BiH, Državnu agenciju za istrage i zaštitu i Direkciju za koordinaciju policijskih tijela BiH. Jedina procedura koja se provela na osnovu Sporazuma je bila u 2014. godini. Od tada, jedino je Direkcija za koordinaciju policijskih tijela uspostavila konstantnu saradnju sa Agencijom za policijsku podršku po pitanju javnih nabavki. Ured za reviziju BiH u više navrata je izdao preporuku Ministarstvu sigurnosti BiH, Graničnoj policiji i Agenciji za istrage i zaštitu BiH da preduzmu aktivnosti na provođenju Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH vezano za provođenje zajedničkih nabavki za određenu opremu za policijska tijela BiH.

Javne nabavke u sigurnosnom sektoru BiH u 2016. godini

Ministarstvo odbrane BiH je u 2016. godini prema Uredu za reviziju institucija BiH, za razliku od prethodnih godina, ostvarilo visok stepen realizacije Plana nabavki.¹⁴ Iako je osiguran kontinuitet opskrbi, uočeni su određeni sistemski nedostaci koji se tiču dužine trajanja postupaka javnih nabavki (od pripreme tenderske dokumentacije do potpisivanja ugovora).

Izveštaj o finansijskoj reviziji Uprave za indirektno oporezivanje za 2016.godinu¹⁵ ukazuje na slabosti i nedostatke za određene postupke nabavki. Među uočenim nedostacima se izdvajaju oni prilikom procjenjivanja vrijednosti nabavki.

Ured za reviziju institucija BiH, u izvještaju o finansijskoj reviziji Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća¹⁶, ističe da je potrebno da se nabavke koje nisu provedene u prethodnim godinama, a namjeravaju se provesti u tekućoj, budu sastavni dio Plana javnih nabavki tekuće godine. Iako se u narativnom dijelu Plana javnih nabavki navodi namjera provođenja procedura koje su planirane a nisu provedene u prethodnim godinama, postoji rizik od provođenja postupaka nabavki u količinama i vrijednostima koje ne odgovaraju važećem Planu javnih nabavki. Takvo postupanje utječe na kvalitetno planiranje i realizaciju postupaka u toku jedne budžetske godine. Također, uočeno je da se u 2015. i 2016. godini za određeni broj nabavki ponavljuju isti izabrani ponuđači te je preporučeno da se provede analiza postupaka pri kojima se izabrani ponuđači ponavljaju, kako bi se povećala konkurentnost.

¹⁴ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, Juri 2017.godine

¹⁵ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, Juli 2017.godine

¹⁶ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, Juli 2017.godine

U izvještaju o finansijskoj reviziji Suda Bosne i Hercegovine¹⁷, navedena je potreba unapređivanja procesa ispitivanja tržišta i utvrđivanja procijenjene vrijednosti nabavke, kao i sistem internih kontrola procesa javnih nabavki. Za Tužilaštvo Bosne i Hercegovine¹⁸, Ured za reviziju institucija BiH smatra da je potrebno da se uspostavi sistem praćenja realizacije ugovora, kao i sistem internih kontrola, kako bi se osiguralo pravovremeno provođenje procedura javnih nabavki i praćenje realizacije ugovora.

Ured za reviziju institucija BiH u izvještajima za policijske agencije na državnom nivou posebnu pažnju skreće na određene prakse koje su uočene u tim agencijama. Također, za razliku od prethodnih godina, vidljivo je da Ured za reviziju institucija BiH obraća pažnju i na nove elemente. Tako je u izvještaju za Agenciju za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, Ured za reviziju institucija BiH naveo da je uočeno da nisu objavljivane sve informacije predviđene odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH, kao ni pregled temeljnih elemenata ugovora u skladu s Uputstvom Vijeća ministara BiH o objavi temeljnih elemenata ugovora i izmjena ugovora.¹⁹

Izvještaj o reviziji Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH za 2016. godinu ponovno ukazuje na kontinuiranu zastupljenost istog dobavljača za automobile. U izvještaju se preporučuje da institucija, prilikom provođenja nabavke službenih motornih vozila, osigura dosljednu primjenu odredaba Zakona u suštinskom i formalnom smislu, kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurenca u cilju najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.²⁰

Ministarstvu sigurnosti BiH u revizorskom izvještaju je također preporučeno da prilikom procedure nabavke službenih motornih vozila na nediskriminirajući način definiše tražene karakteristike i omogući više ponuđača za učešće u postupku.²¹

Služba za poslove sa strancima je u toku godine mijenjala i dopunjavala Plan nabavki, no u revizorskom izvještaju je navadeno da postoje nedostaci u samom procesu planiranja nabavki i koordinacije aktivnosti prije otpočinjanja procedura nabavki. Naime, uočeno je da su odluke o pokretanju postupaka donesene prije nego što je usvojen izmijenjeni i dopunjeno plan nabavki. Također, utvrđeno je da su vršene nabavke kod dobavljača za robu koja nije obuhvaćena ugovorom.²²

U izvještaju za Graničnu policiju BiH skreće se pažnja na praksu odstupanja u pogledu planiranih rokova za započinjanje procedura i stvarnih datuma započinjanja istih. Izdata preporuka je da se prilikom planiranja nabavki posveti više pažnje realnom planiranju

---

¹⁷ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Suda Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, JUNI 2017.godine

¹⁸ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Tužilaštva Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, JULI 2017.godine

¹⁹ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova za 2016. godinu*, JULI 2017. godine

²⁰ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Direkcije za koordinaciju policijskih tijela za 2016. godinu*, JULI 2017.godine

²¹ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Suda Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, JULI 2017.godine

²² Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Službe za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, JUNI 2017.godine

potreba, čime se osigurava korištenje raspoloživih sredstva u budžetu na najefikasniji način.²³

Ured za reviziju je naveo da SIPA u određenim nabavkama nije vršila adekvatnu procjenu vrijednosti predmeta nabavke, kao i da je tehničkim specifikacijama navodila tačan model ili upućivala na određeni model, čime je ograničena konkurenca.²⁴

Ured za reviziju institucija BiH nije uočavao samo negativne prakse, nego i pozitivne. Tako je, u poređenju s prošlogodišnjim revizorskim izvještajem, po pitanju provođenja javnih nabavki u Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja uočeno unapređenje. Naime, revizorski izvještaj za 2016. godinu navodi da su unapređene interne kontrole kod sačinjavanja tehničkih specifikacija i opisa predmeta nabavke.²⁵

U revizorskim izvještajima za entitetska ministarstva unutrašnjih poslova, revizori u testiranju uzorka provedenih postupaka javnih nabavki nisu našli nikakve zamjerke. Revizori su u skladu s time iznijeli stav da se u te dvije policijske agencije upravlja procesima javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.²⁶

Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH u Izvještaju o reviziji finansijskog poslovanja Policije Brčko distrikta BiH navodi da je utvrđeno da za usluge, obuhvaćene u Aneksu II Dio B Zakona o javnim nabavkama BiH, nisu provedeni postupci javne nabavke. Također, preporučuje se da se poštuju odredbe predviđene obavještenjem o nabavci, kao i da se zahtijeva garancija za izvršenje ugovora.²⁷

Izvještaj revizije učinka "Blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH"

U prethodnim izvještajima o reviziji u institucijama BiH ukazivalo se na određene propuste i nepravilnosti prilikom provođenja javnih nabavki. Ured za reviziju institucija BiH je na uzorku od devet institucija, kod kojih je primijećena učestalost ponavljanja propusta postupcima javnih nabavki, sačinio reviziju učinka blagovremenosti postupaka javnih nabavki. Posmatrala se priprema, planiranje i provođenje postupaka do zaključenja ugovora. U uzorak su iz sigurnosnog sektora uključeni Ministarstvo odbrane BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH, čijih je 27 postupaka analizirano (od ukupno 77 uzoraka iz 9 institucija).

---

²³ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Granične policije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, Juli 2017.godine

²⁴ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Državne agencije za istraže i zaštitu Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, Juli 2017.godine

²⁵ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja Bosne i Hercegovine za 2016. godinu*, Juni 2017.godine

²⁶ Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske, *Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske za period 01.01 – 31.12.2016. godine*, Maj 2017.godine; Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj o finansijskoj reviziji Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova za 2016. godinu*, Maj 2017.godine

²⁷ Bosna i Hercegovina, Brčko distrikt BiH, Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distrikstu BiH, *Izvještaj o reviziji finansijskog poslovanja Policije Brčko distrikta BiH za period 01.01.- 31.12.2016. godine*, Juni 2017.godine

Ključni nalazi te revizije²⁸ su pokazali slabosti u planiranju nabavki, posebno u pogledu provođenja istraživanja tržišta, zatim kašnjenja u pokretanju postupka, slabosti u tenderskoj dokumentaciji i nedostatak interne evaluacije i mjera za unapređenje procesa nabavki. Veći dio uočenih slabosti se tiču aktivnosti za koje rokovi nisu izričito propisani Zakonom o javnim nabavkama, odnosno aktivnosti za čije pokretanje institucije same donose odluku.

U izvještaju su navedene i preporuke Vijeću ministara BiH, institucijama iz uzorka te Parlamentarnoj skupštini BiH.

Preporuke za Vijeće ministara BiH:

- Uspostaviti mehanizme koji će osigurati pouzdane, tačne i potpune podatke o planiranim i provedenim postupcima javnih nabavki na nivou institucija BiH, koji će, pored ostalog, biti podloga za analizu blagovremenosti institucija u planiranju i provođenju postupaka javnih nabavki.
- Uspostaviti sistem izvještavanja o planiranim i provedenim javnim nabavkama, razlozima neprovodenja ili kašnjenja u provođenju postupaka javnih nabavki, s ciljem jačanja odgovornosti institucija BiH.

Preporuke institucijama BiH:

- Unaprijediti proces planiranja javnih nabavki.
- Izraditi i dokumentovati analizu tržišta i procjenu rizika za svaki postupak javne nabavke prije sastavljanja plana javne nabavke.
- Osigurati da planovi javnih nabavki budu u funkciji efikasnog provođenja postupaka javnih nabavki.
- Izraditi precizne interne planove aktivnosti na provođenju postupaka javnih nabavki sa jasno naznačenim rokovima za pokretanje svake od aktivnosti, nosiocima aktivnosti, te rokom za završetak postupka, kako bi se stvorile prepostavke za kontrolu procesa i utvrđivanje odgovornosti.
- Veće institucije u cilju blagovremenosti trebaju izraditi hodogram i rokove za klanje dokumentacije u vezi s javnim nabavkama unutar institucije, kako bi se izbjeglo zadržavanje i usporavanje predmeta u određenim organizacionim jedinicama institucije.
- Periodično u toku godine analizirati dinamiku provođenja postupaka i blagovremeno donositi mjere za prevazilaženje uočenih problema u cilju osiguranja blagovremene nabavke roba, usluga i radova.
- Na kraju godine vršiti završnu analizu realizacije plana kako bi u narednom ciklusu bili otklonjeni eventualni problemi koji su uticali na blagovremenost i tako spriječiti njihovo ponavljanje u budućnosti.
- Do donošenja drugačijih uputstava, u izvještajima o radu, izvještavati nadležne institucije o realizaciji planova, sa posebnim osvrtom na planirane i realizovane rokove, kašnjenja i nerealizovane nabavke s adekvatnim obrazloženjima.

Ured za reviziju preporučuje Parlamentarnoj skupštini BiH da:

- razmotri mogućnost povećanja odgovornosti menadžmenta institucija BiH u slučajevima dugogodišnjeg neuspjelog provođenja nabavki, koje su često i velike vrijednosti i od značaja za BiH.

„Izvještaj revizije učinka blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH“, Ured za reviziju institucija BiH, 2017

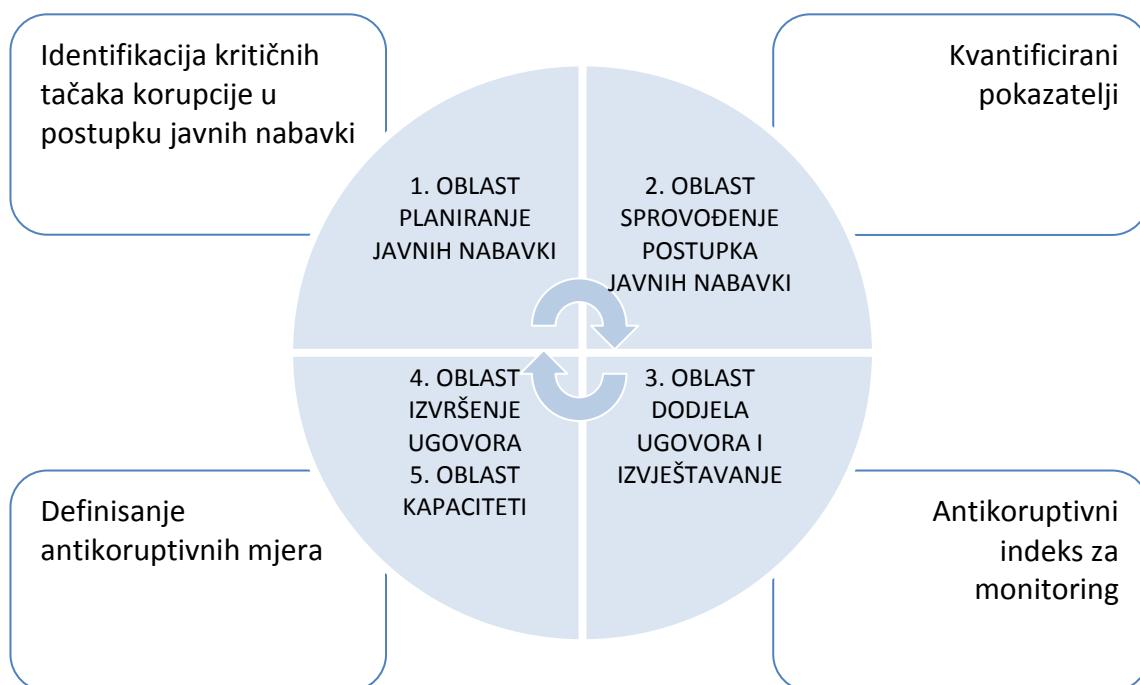
²⁸ Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH, *Izvještaj revizije učinka blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH*, Oktobar 2017.godine

Antikorupcijski kapaciteti javnih nabavki u sigurnosnom sektoru

Metodološki okvir

Metodologija za utvrđivanje antikoruptivnog indeksa (AK indeks) u sektoru sigurnosti namijenjena je za interni monitoring javnih nabavki u cilju procjene njegove otpornosti na korupciju, odnosno za utvrđivanje antikorupcijskih kapaciteta javnih nabavki u sektoru sigurnosti. Metodologija sadrži sisteme za validaciju otpornosti na korupciju i monitoring javnih nabavki u sektoru sigurnosti u pet oblasti:

- a) planiranje javnih nabavki,
- b) sprovođenje postupka javnih nabavki,
- c) dodjelu ugovora i izvještavanje,
- d) izvršenje ugovora i
- e) kapaciteti sigurnosne institucije za sprovođenje postupaka javnih nabavki.

Ilustracija 1: CSS metodologija monitoringa antikoruptivnih kapaciteta sektora sigurnosti za proces postupka javnih nabavki

Radi lakše i tačnije primjene metodologije, za svaku od pet navedenih oblasti urađene su dvije tabele. Prva tabela se koristi za prikupljanje podataka u vezi monitoringa koji će se koristiti za pisanje godišnjeg izvještaja o monitoringu, a druga se koristi za samo sprovođenje monitoringa. U prvoj tabeli navedeno je 15 kritičnih tačaka ili područja gdje se javlja korupcija pri sprovođenju javnih nabavki u sektoru sigurnosti s predloženim mehanizmima antikoruptivnog djelovanja i pokazateljima djelovanja. U drugoj tabeli, koja će se koristiti za

razvoj indeksa i monitoring javnih nabavki u sektoru sigurnosti, definisano je pet oblasti monitoringa s pokazateljima područja monitoringa, kvantifikacijom pokazatelja i izvora na osnovu kojih se može vršiti monitoring, odnosno provjeriti vrijednost dobijenog poena.

Za svako od navedenih područja monitoringa u oblasti javnih nabavki u sektoru sigurnosti, u metodologiji je predložen i kvantifikacijski pokazatelj – ocjena, kao izvjesna vrijednost efikasnosti područja monitoringa. Vrijednost kvantificiranog pokazatelja monitoringa izražena je u bodovima, pri čemu je maksimalna AK vrijednost kapaciteta (kapacitet otpornosti, transparentnosti, efikasnosti i provjerljivosti) u svakom području monitoringa izražena sa tri ili pet bodova. Nedostatak navedenih kapaciteta je izražen sa jednim bodom.

Rezultat institucije u područjima monitoringa zavisi i od ukupnog broja postupaka nabavki koje provodi, odnosno vrijednosti individualnih nabavki. U cilju smanjenja uticaja navedenog, u određenim pokazateljima uzet je u obzir absolutni broj, a u drugim relativni (odnosno postotak).

Ukupan rezultat, nastao zbrajanjem svih bodova u pet posmatranih područja monitoringa, predstavlja numeričku vrijednost otpornosti javnih nabavki u sektoru sigurnosti na korupciju, odnosno antikorupcijske kapacitete u pet navedenih oblasti. Naravno, radi detaljnije analize monitoringa moguće je kvantifikovati i samo jedno od pet navedenih područja monitoringa.

Dijeljenjem postignutog broja bodova s ukupnim mogućim brojem bodova (115) i množenjem postignutog rezultata sa 100, dobiva se procentualni rezultat otpornosti javnih nabavki sektora sigurnosti na korupciju. Množenjem dobivenog procentualnog iznosa sa 0,05 dobiva se vrijednost antikorupcijskog indeksa javnih nabavki u sektoru sigurnosti, pri čemu se za prosječnu aritmetičku vrijednost od 4,5 i 5 smatra da je vrijednost indeksa 5, za prosječnu aritmetičku vrijednost između 3,5 i 4,4 smatra se da je vrijednost indeksa 4, za prosječnu aritmetičku vrijednost između 2,5 i 3,4 smatra se da je vrijednost 3, za prosječnu aritmetičku vrijednost veću od 1,5 do 2,4 smatra se da je vrijednost 2, za prosječnu aritmetičku vrijednost manju od 1,5 smatra se da je vrijednost 1.

Primjer: Izračunavanje AK indeksa JN
Osvojeno 65; max 115
 $65/115=0,56 \times 100 = 56,52$
 $56,52\% \times 0,05=2,83$ što znači da je Index AK=3

Gdje je:

- Indeks 5 – kompletan AK kapacitet
- Indeks 4 – visok AK kapacitet
- Indeks 3 – srednji AK kapacitet
- Indeks 2 – slab AK kapacitet
- Indeks 1 – nema AK kapaciteta

Uputstvo za monitoring

U tabeli za razvoj indeksa za svako područje monitoringa, potrebno je za svaki pokazatelj unijeti broj poena zavisno od toga kako se kvantifikuje pokazatelj. U određenim oblastima postoje samo dvije, a u nekim tri ili četiri ocjene. Potrebno je upisati ocjenu koja odgovara stanju u instituciji/agenciji nad kojom se vrši monitoring u oblasti javnih nabavki. Treba napomenuti da ocjena 5 predstavlja metodološki idealno stanje i teško je ostvariva u realnim situacijama u bilo kojoj sigurnosnoj instituciji. Srednja ocjena podrazumijeva da sigurnosna institucija ispunjava sve zakonske uslove u oblasti nad kojom se vrši monitoring, ali ne obezbeđuje dodatane uslove za jačanje odgovornosti, transparentnosti i provjerljivosti, a koji nisu obavezni na osnovu zakona – ocjena 3.

Tehnike monitoringa

Monitoring javnih nabavki u sektoru sigurnosti može se provesti na više različitih načina. Organizacije trebaju nastojati da koriste najekonomičnije izvore podataka (dokaza) svakog segmenta u sigurnosnom sektoru koji je predmet monitoringa. Kako će se vršiti sam postupak monitoringa zavisi od prirode i odabira područja i specifičnosti polja monitoringa, ali se uglavnom preporučuje korištenje sljedećih metoda:

- a) Posmatranje – posebno važna metoda u slučajevima kada ne postoje pisani dokazi o postupcima javnih nabavki (je primjenjiva je jedino u slučajevima kada postoji osoba koja će u samom sektoru vršiti posmatranje, npr. diskretnim posmatranjem se može otkriti neovlašten pristup dokumentaciji).
- b) Intervju - koristan je u slučaju kada ne postoje dokazi ili su dokazi nedovoljno jasni. Intervjuer treba obratiti pažnju na ton razgovora, jer grub i oštar ton može uticati na ispitanika i izazavati nekooperativnu i odbrambenu reakciju.
- c) Provjera vjerodostojnosti i tačnosti – ako se u postupku monitoringa dođe do pisane dokumentacije može se vršiti provjera vjerodostojnosti i tačnosti navedenih podataka (koristiti metodu poređenja i povezivanja).
- d) Analitički pregledi – (usporedba više serija podataka, usporedba podataka subjekta nad kojim je vršen monitoring). Za analitički pregled koristiti raspoloživu dokumentaciju kao što su revizorski izvještaji, budžeti, godišnji planovi javnih nabavki i druge analize u predmetnoj oblasti.

Uzorkovanje

Uzorak predstavlja bilo koji od zasebnih elemenata koji sačinjavaju relevantnu populaciju koja je predmet monitoringa. U prvom koraku, potrebno je osigurati da ciljna populacija monitoringa bude jasna i da su zastupljeni svi elementi. U konkretnom slučaju monitoringa institucija sektora sigurnosti, preporučuje se da uzorak bude određen na osnovu broja uposlenih i veličine budžeta. Izbor i veličina uzorka monitoringa zavisi od specifičnosti sektora nad kojim se vrši monitoring. Primjera radi, ako se vrši monitoring nad institucijama koje po zakonu imaju obavezu da štite određene podatke ili svoj rad zasnivaju na tajnosti, preporučuje se izbor manjeg uzorka. Također, manji uzorak se koristi za institucije i agencije za koje se smatra da nisu od ključne važnosti (materijalne) za finansijske izvještaje o javnim nabavkama, tj. imaju malu budžetsku liniju u odnosu na cjelokupan budžet u sigurnosnom sektoru.

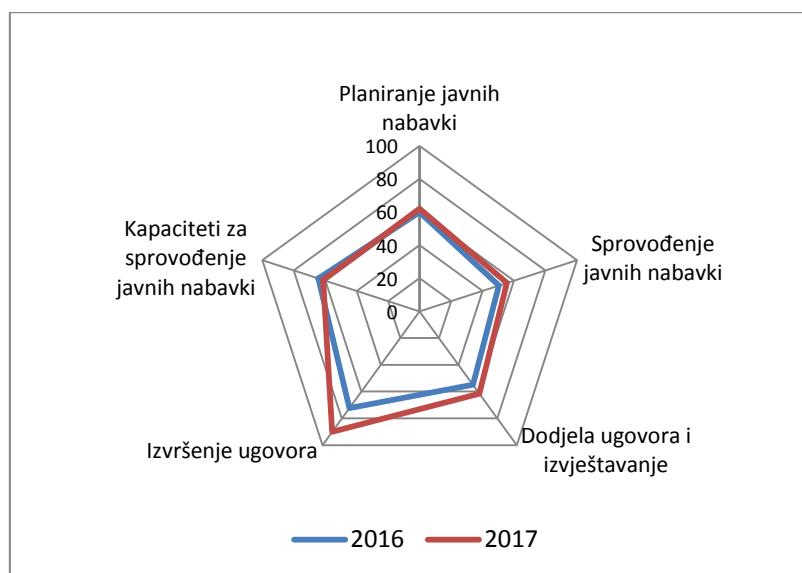
Pri izboru uzorka koji će biti testiran, potrebno je razmotriti sljedeće:

- uzorak treba izabrati iz cjelokupne populacije/sektora monitoringa,
- period obuhvaćen uzorkom treba biti odgovarajući, a uobičajeno je da to bude period prvih šest mjeseci ili godinu dana, odnosno za tekuću budžetsku godinu,
- treba zabilježiti metod uzorkovanja, uzorak treba da uključi sve navedene oblasti i
- testiranje se treba fokusirati na visokorizična područja.

Procjena otpornosti sigurnosnog sektora na korupciju u javnim nabavkama

Aкционим planom monitoringa određeno je da se u drugoj godini uradi analiza i utvrđivanje antikorupcionog indeksa za 22 institucije sigurnosnog sektora s različitih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini. Za utvrđivanje antikorupcionog indeksa korišteni su podaci iz 2016. i 2017. godine dostupni na internet stranicama institucija, pismeni upiti ili intervjuji s njihovim predstavnicima te izvještaji o finansijskoj reviziji nadležnih revizorskih institucija.

Ovaj krug monitoringa je proširen za 10 dodatnih institucija za koje će utvrđeni antikorupcioni indeksi predstaviti baznu liniju pomoću koje će, tokom narednih monitoringa, omogućiti kvalitativno praćenje napora institucija za jačanje antikorupcijskih kapaciteta u javnim nabavkama.

Ilustracija 2: Prosječne ocjene po oblasti

Institucija	Vrijednost AK indeksa	Institucija	Vrijednost AK indeksa
MUP HNK	4,09	DKPT BiH	3,26
UINO BiH	3,78	MUP KS I UP MUP KS	3,26
Policija BDBiH	3,70	MUP TK	3,22
SIPA	3,65	Ministarstvo odbrane BiH	3,09
APP BiH	3,57	FMUP	3,04
Granična policija BiH	3,43	MUP BPK-G	3,04
MUP SBK	3,39	MUP RS	3,04
SUD BiH	3,39	MUP K10	3,00
AFIV BiH	3,35	MUP ZDK	2,96
MUP USK	3,35	MUP PK	2,74
VSTV	3,30	MUP ZHK	2,65

Tabela 1: Utvrđena vrijednost AK indeksa

Monitoringom je uočeno da institucije većinom djeluju u okviru zakonskih obaveza vezanih za javne nabavke. U znatnom broju slučajeva primjetno je da nisu obezbijeđeni dodatni uslovi za jačanje odgovornosti, transparentnosti i povjerljivosti na šta ih, istina, i ne obavezuju odredbe Zakona, ali bi u konačnici doprinijele većem povjerenju u proces javnih nabavki. Zajedničkom analizom procjene pet oblasti za 22 institucije sektora sigurnosti, uočava se da su najbolje ocijenjene za oblast 'Izvršenje ugovora'. Takav rezultat je ostvaren smanjenjem, odnosno ukidanjem prakse potpisivanja aneksa ugovora, kao i uvođenjem mehanizama kontrole kvalitete isporučene robe, odnosno izvršenih usluga i radova.

Najlošije ocijenjena oblast je 'Kapaciteti sigurnosne institucije za sprovođenje postupaka javnih nabavki' što je rezultat nepostojanja adekvatnih kapaciteta, odnosno nepotpunjenošći radnih mesta, kao i imenovanja jedne stalne komisije za javne nabavke.

Problematično je što određene institucije nisu objavile Plan javnih nabavki niti objavljaju Obrazac za praćenje realizacije ugovora, a što je zakonska obaveza. Također, samo mali broj institucija je internu regulisao provođenje procedura vezanih za javne nabavke ili su usvojeni pravilnici koji se tiču određene procedure.

Institucija	Planiranje javnih nabavki	Sprovođenje javnih nabavki	Dodjela ugovora i izvještavanje	Izvršenje ugovora	Kapaciteti za sprovođenje javnih nabavki	Vrijednost AK indeksa
MUP HNK	84,00	73,91	60,87	100,00	91,30	4,09
UINO BiH	76,00	56,52	73,91	100,00	73,91	3,78
Policija BDBiH	68,00	65,22	65,22	100,00	73,91	3,70
SIPA	60,00	60,87	82,61	100,00	65,22	3,65
APP BiH	84,00	52,17	65,22	90,48	65,22	3,57
Granična policija BiH	60,00	60,87	60,87	90,48	73,91	3,43
MUP SBK	76,00	65,22	43,48	90,48	65,22	3,39
SUD BiH	76,00	56,52	69,57	100,00	39,13	3,39
AFIV BiH	60,00	47,83	73,91	100,00	56,52	3,35
MUP USK	52,00	73,91	47,83	90,48	73,91	3,35
VSTV	76,00	65,22	60,87	71,43	56,52	3,30
DKPT BiH	60,00	60,87	60,87	100,00	47,83	3,26
MUP KS I UP MUP KS	52,00	56,52	73,91	90,48	56,52	3,26
MUP TK	44,00	65,22	69,57	90,48	56,52	3,22
Ministarstvo odbrane BiH	68,00	43,48	43,48	90,48	65,22	3,09
FMUP	60,00	47,83	43,48	90,48	65,22	3,04
MUP BPK-G	52,00	39,13	69,57	90,48	56,52	3,04
MUP RS	56,00	52,17	52,17	71,43	73,91	3,04
MUP K10	52,00	52,17	69,57	90,48	39,13	3,00
MUP ZDK	60,00	47,83	60,87	80,95	47,83	2,96
MUP PK	52,00	39,13	47,83	90,48	47,83	2,74
MUP ZHK	52,00	39,13	56,52	61,90	56,52	2,65

Tabela 2: Bodovi po oblastima

Tokom monitoringa primijećene su određene sličnosti na osnovu kojih je moguće dati opće preporuke. Pojedine preporuke institucije neće biti u stanju same ispuniti, odnosno zahtijevaće značajniju podršku Agencije za javne nabavke BiH i drugih institucija.

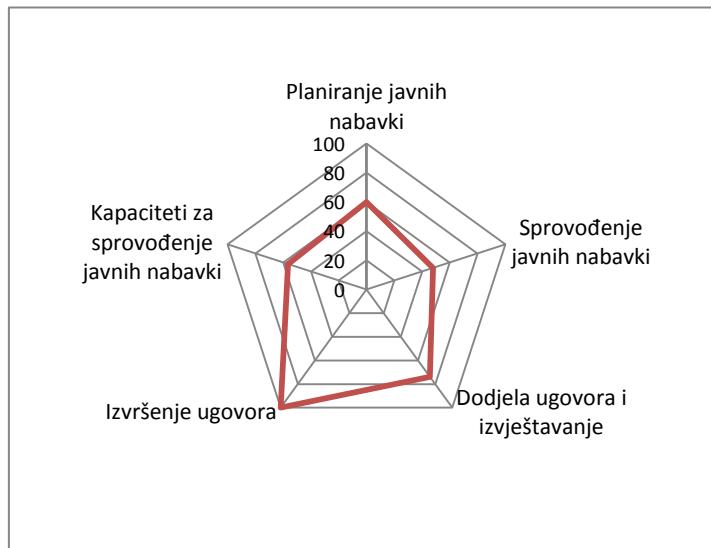
- a) Institucije bi trebale internim aktom regulisati provođenje procedura vezanih za javne nabavke (planiranje javnih nabavki, analiza i ispitivanje tržišta, kontrola kvalitete isporučene robe te izvršenih usluga i radova).
- b) Preporučuje se uspostava baze tehničkih specifikacija koja bi bila redovno ažurirana na osnovu provedenih analiza i ispitivanja tržišta.
- c) U svrhu veće transparentnosti preporučuje se objavljivanje plana javnih nabavki sa svim planiranim nabavkama (osim onih koje bi izričito mogle da ugroze sigurnosnu ulogu institucije).
- d) Objavljivati izmjene i dopune plana javnih nabavki s datumom i obrazloženjem izmjena i dopuna, posebno u pogledu sredstava koja će biti korištena za nove stavke u planu nabavki.
- e) Institucije se pozivaju da poštuju zakonsku obavezu objavljivanja i blagovremenog ažuriranja Obrasca za praćenje realizacije ugovora.
- f) Preporučuje se da se obezbijedi pregledno objavljivanje dokumenata vezanih za javne nabavke na internet stranici institucije (ili ugovornog organa koji provodi zajedničke nabavke).
- g) Institucije bi trebale za svaki predmet nabavke imenovati novu komisiju, čiji član neće biti službenik koji je učestvovao u pripremnim radnjama (izrada plana javnih nabavki, provođenje analize i istraživanja tržišta, izrada tenderske dokumentacije i dr.), a u kojoj će sekretar biti službenik koji ima iskustva s procedurama javnih nabavki.
- h) Pozivaju se institucije da iskoriste mogućnost provođenja zajedničkih nabavki, posebno u slučaju nabavki manjih vrijednosti, nabavki kancelarijskog materijala i sl.
- i) Institucije bi trebale objavljivati godišnje izvještaje o provedenim postupcima javnih nabavki s informacijama o broju, vrijednostima i vrsti postupaka javnih nabavki, broju dobivenih ponuda, broju i vrijednosti potpisanih ugovora, kao i o planiranim postupcima koji nisu provedeni.

Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,35

Ilustracija 3: Ocjene po oblastima (AFIV BiH)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu i dvije Izmjene plana javnih nabavki. Za pohvalu je to što je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od zakonom propisanih. Međutim, u instituciji ne postoje interne procedure provjere plana javnih nabavki te se u vezi s tim preporučuje instituciji da iste ubuduće vrši kontinuirano.

Preporuka je da prije podnošenja i usvajanja plana za javne nabavke isti prođe kroz detaljnu internu provjeru i kontrolu u cilju sagledavanja stvarnih potreba te da se interne provjere realizacije plana javnih nabavki vrše kontinuirano tokom njegove realizacije.

Sva obavještenja i ostali dokumenti vezani za javne nabavke se objavljaju u okviru četiri kategorije: „Plan javnih nabavki“ – plan javnih nabavki i izmjene i dopune; „Procedure javnih nabavki“ – pozivi za ponude; „Odluke o izboru/poništenju“; i „Osnovni elementi ugovora“ – obrasci za praćenje realizacije ugovora. Takav način objavljivanja čini uvid u dokumente preglednjim.

Preporučuje se da institucija istovremeno objavljuje sve dokumente vezane za javne nabavke na svojoj internet stranici i na portalu javnih nabavki.

Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH ne posjeduje bazu tehničkih specifikacija. Stoga, **preporučuje se uspostavljanje baze tehničkih specifikacija.**

U instituciji ne postoji služba/odjel za javne nabavke i prema Pravilniku o sistematizaciji radnih mjeseta planirano je samo jedno radno mjesto i to stručni saradnik za opremanje i nabavke.

Preporučuje se instituciji da, u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima, uspostavi poseban organizacioni oblik unutar institucije za obavljanje poslova javnih nabavki.

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH za 2016. godinu:

“Agencija je sačinila Plan i dopunu plana javnih nabavki za 2016. godinu kojim je definisan predmet nabavke, procijenjena vrijednost, vrsta postupka, rokovi za pokretanje i završetak postupka, kao i ukupna planirana vrijednost nabavki i izvor finansiranja. Agencija je plan javnih nabavki objavila na svojoj internet stranici na kojoj su također objavljivane i odluke o dodjeli ugovora, odluke o poništenju postupaka te lista zaključenih ugovora i njihova realizacija. Za svaki postupak nabavke imenovana je posebna komisija za evaluaciju ponuda.

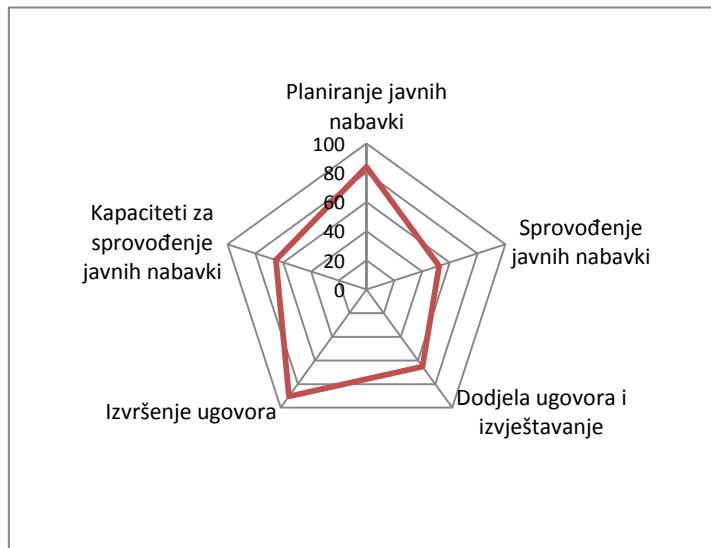
Uvažavajući činjenicu da se radi o nabavkama specifične opreme, preporučujemo Agenciji da nastavi s unapređenjem sistema internih kontrola u dijelu specificiranja predmeta nabavke dokumentovanja istraživanja tržišta sve cilju osiguranja većeg broja ponuda postizanja bolje cijene te smanjenja rizika od eventualnih žalbi ponuđača. Također, preporučujemo da se za značajnije nabavke zahtijevaju garancije za izvršenje ugovora te ocjena ponuda vrši skladu s uslovima traženim tenderskom dokumentacijom.”

Agencija za policijsku podršku BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 4 – visok AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,57

Ilustracija 4: Ocjene po oblastima (APP BiH)

Na internet stranici institucije objavljen je Plan javnih nabavki za 2017. godinu, te devet Izmjena i dopuna Plana javnih nabavki. Iako Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, pozitivno je da je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od navedenih. U određenim izmjenama plana nabavki je navedeno njihovo obrazloženje. Uočeno je da su određene izmjene vršene u vrlo kratkim rokovima i to 31.07. i 2.08.2017. godine, kao i izmjene od 13.11., 14.11., 15.11 i 28.11.2017. godine.

Agencija za policijsku podršku BiH je redovno objavljivala Obrazac za praćenje realizacije ugovora. Svi dokumenti u vezi s javnim nabavkama koji su objavljeni na internet stranici institucije se objavljaju u kategoriji „Oglas i tenderi“, potkategorija „Tenderi“. To čini uvid u te dokumente nepreglednim i otežava praćenje objava koje su vezane za istu nabavku.

Preporučuje se instituciji da unaprijedi način objavljivanja dokumenta javnih nabavki i učini uvid u te dokumente preglednijim kroz kategorisanje objava plana javnih nabavki (i izmjena i dopuna), obrazaca za praćenje realizacije ugovora te dokumenata koji su vezani za postupke nabavki, kao i da se objave vezane za isti postupak uvežu radi veće preglednosti.

Istraživanje i analiza tržišta se vrši putem telefona, interneta i informisanjem kod potencijalnih ponuđača, a izvještaji o provedenim analizama se dostavljaju rukovodiocu Sektora za finansije i nabavku policijske opreme.

Institucija ne posjeduje bazu tehničnih specifikacija te se **preporučuje da institucija, na osnovu do sada provedenih postupaka javnih nabavki, oformi bazu tehničkih specifikacija, što bi omogućilo da postojeći kadrovski kapaciteti na bolji način provode sve faze postupka javnih nabavki roba i usluga specifičnih za instituciju.**

Agencija za policijsku podršku je u 2015. godini donijela Pravilnik o internim procedurama u postupku javnih nabavki roba, usluga i radova, kojim je, osim procedure sačinjavanja plana nabavki, između ostalog definiran i postupak prijema i vršenja kontrole predmeta nabavke.

Izvod iz Izveštaja o finansijskoj reviziji Agencije za policijsku podršku BiH za 2016. godinu:

“Agencija je u 2016. godini provodila postupke nabavki za svoje potrebe te za potrebe Direkcije za koordinaciju policijskih tijela, u skladu sa Sporazumom o provođenju tenderske procedure javne nabavke za potrebe policijskih tijela iz 2015. godine.

Predmet nabavki za potrebe Direkcije bila je oprema za informatičko-komunikacionu povezanost, naoružanje i pripadajuća oprema uz naoružanje te osnovna policijska oprema. Prema navedenom Sporazumu, nadležnosti Agencije u postupcima javnih nabavki su: popis predmeta nabavke za koje će se provesti postupak nabavke, istraživanje tržišta, planiranje provođenja postupaka, izrada tenderske dokumentacije, provođenje postupaka te praćenje realizacije ugovora i okvirnih sporazuma putem izvještaja Direkcije i portala javnih nabavki.

Za provođenje postupaka Agencija imenuje dvije komisije: jednu za izradu tenderske dokumentacije i drugu za provođenje postupka i evaluaciju ponuda. Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili poništenju postupka donosi direktor Agencije na osnovu preporuke imenovane komisije.”

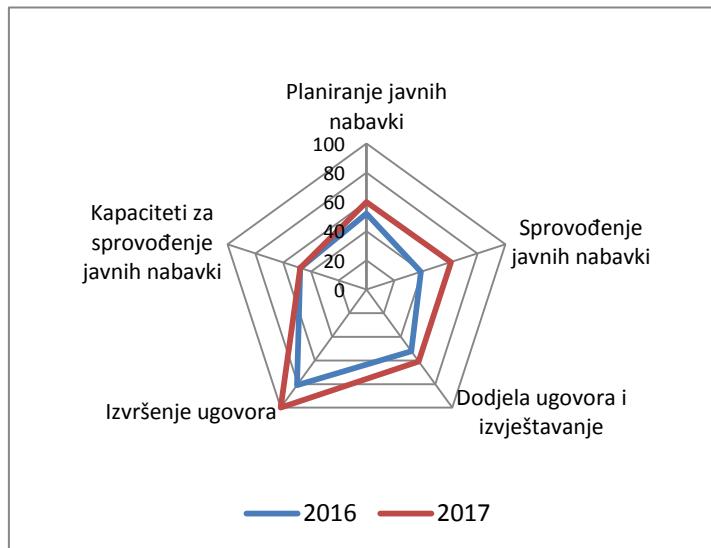
Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,26

(2016: 2,70)

Ilustracija 5: Ocjene po oblastima (DKPT BiH)

Na internet stranici institucije 19.01.2017. godine objavljen je Plan javnih nabavki za 2017. godinu u kojem su navedene i nabavke čije su vrijednosti niže od onih koje je Zakon o javnim nabavkama predvidio. Institucija je u 2017. godini objavila više izmjena i dopuna plana javnih nabavki. Prilikom analize, utvrđeno je ponovno objavljivanje istih izmjena i dopuna: akt broj 20-07/3-16-4-149-2/17 od 15.02.2017. godine je objavljen 15.03. i 13.04.2017. godine, a akt broj 20-07/3-16-4-174-5/15 od 1.09.2015. godine je objavljen 10.05. i 16.06.2017. godine. Također, 5.07.2017. godine su donešene dvije dopune plana javnih nabavki koje su objavljene 06.07. (20-07/3-16-4-149-6/17) i 25.07.2017. godine (20-07/3-16-4-149-7/17).

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH je redovno objavljivala Obrazac za praćenje realizacije ugovora. Dokumenti u vezi s javnim nabavkama, koji su objavljeni na internet stranici institucije, i dalje nisu povezani, što stvara nepreglednost i otežava praćenje objava koje su vezane za istu nabavku.

Preporučuje se instituciji da unapriredi način objavljivanja dokumenta javnih nabavki kroz kategorisanje objava plana javnih nabavki (i izmjena i dopuna), obrazaca za praćenje realizacije ugovora te dokumenata koji su vezani za postupke nabavki.

Iako institucija vrši istraživanje i analizu tržišta, takvi postupci nisu uređeni internim aktom. Također, ne postoje ni izvještaji o izvršenim analizama. **Preporučuje se da institucija uredi praksu istraživanja i analize tržišta te da se sačinjavaju i arhiviraju izvještaji o provedenim analizama.**

Institucija ne posjeduje bazu tehničnih specifikacija, međutim za nabavku policijske opreme koriste se pravilnici u kojima su propisane tehničke specifikacije te opreme. **Preporučuje se da institucija na osnovu do sada provedenih postupaka javnih nabavki oformi bazu tehničkih specifikacija, što bi omogućilo da postojeći kadrovski kapaciteti na bolji način provode sve faze postupka javnih nabavki roba i usluga specifičnih za instituciju.**

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH nema službu ili odjel za javne nabavke te postoji samo jedan službenik koji je na toj poziciji od osnivanja institucije (5 godina). Sačinjen je prijedlog *Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH* u kojem je predviđen **Odsjek za javne nabavke i logistiku** sa 10 sistematizovanih radnih mjesti. Isti je upućen na usvajanje Vijeću ministara BiH.

Direktor institucije imenuje članove komisije na godišnjem nivou za sve postupke nabavki. **Kako bi se osiguralo da članovi komisije nisu u direktnom ili indirektnom sukobu interesa te smanjio rizik od pojave korupcije, preporučuje se da se za svaku javnu nabavku formira nova komisija, zavisno od predmeta i zahtjeva za stručnošću.**

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela je poduzela određene mjere za smanjenje rizika od pojave korupcije u postupcima javnih nabavki. Međutim, i dalje postoji potreba za usvajanjem internih akata koji bi definisali provođenje javnih nabavki. Također, obzirom na broj postupaka javnih nabavki koje institucija provodi, potrebno je prestati s praksom imenovanja jedne komisije na godišnjem nivou te za svaku nabavku imenovati posebnu komisiju.

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH za 2016. godinu:

“...Navedene tehničke karakteristike vozila mogu ukazivati na eventualno preferiranje predmeta nabavke. Iz razgovora s članovima komisije, koji su učestvovali u kreiranju tehničke specifikacije vozila, dobili smo usmeni odgovor da su u provedenim postupcima (...) mogla učestvovati i vozila drugih marki koja odgovaraju traženim tehničkim karakteristikama. Uzimajući u obzir raspoložive informacije o mogućim ponuđačima, može se zaključiti da eventualno učešće ponuđača na tenderu, koji nude vozila drugih marki, nije bilo realno očekivano, zbog znatno veće prodajne cijene na tržištu u odnosu na vozila marke VW.

Ističemo da smo u našim ranijim izvještajima ukazivali na dugogodišnju zastupljenost istog dobavljača, sa kojim su u prethodnim godinama realizovani ugovori značajnih vrijednosti, a što u konačnici može implicirati pitanje dovoljno osigurane konkurentnosti tržišta motornih vozila u Bosni i Hercegovini u skladu s propisima iz oblasti javnih nabavki.

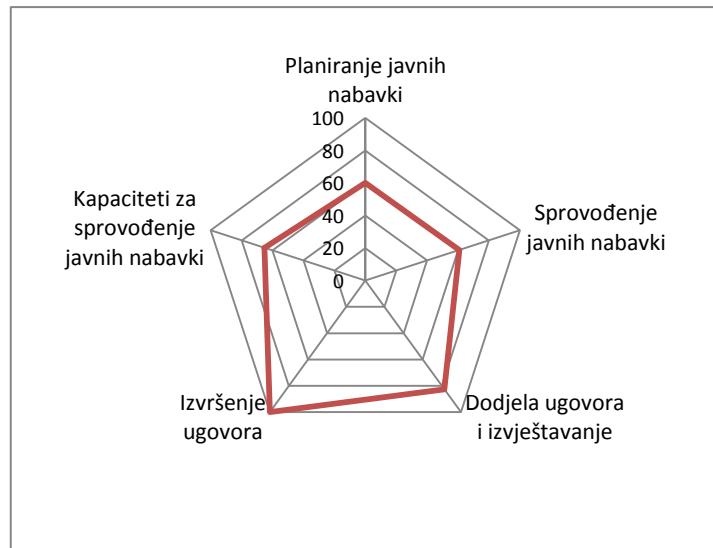
Preporučujemo Direkciji da prilikom provođenja procedura javnih nabavki službenih motornih vozila osigura dosljednu primjenu odredaba Zakona o javnim nabavkama u suštinskom i formalnom smislu, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenčiju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.”

Državna agencija za istrage i zaštitu BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 4 – visok AK kapaciteta*

Vrijednost indeksa: 3,65

Ilustracija 6: Ocjene po oblastima (SIPA)

Na internet stranici institucije objavljeni su Plan javnih nabavki građevina i opreme i Plan javnih nabavki roba i usluga u skladu sa zakonskom obavezom objavljivanja svih nabavki vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova. Institucija nije objavila niti jednu izmjenu plana javnih nabavki.

U cilju veće transparentnosti, preporučuje se Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH da usvoji praksu da objavljuje sve planirane nabavke, osim onih koje bi izričito mogle da ugroze sigurnosnu ulogu institucije.

Sva obavještenja i ostali dokumenti vezani za javne nabavke se objavljuju u okviru kategorije "Tenderi". To čini uvid u te dokumente nepreglednim i otežava praćenje objava koje su vezane za istu nabavku.

Preporučuje se instituciji da unaprijedi način objavljivanja dokumenta javnih nabavki i učini uvid u te dokumente preglednijim kroz kategorisanje objava plana javnih nabavki (i izmjena i dopuna), obrazaca za praćenje realizacije ugovora te dokumenata koji su vezani za postupke nabavki, kao i da institucija objave vezane za isti postupak uveže kako bi objave učinila preglednijim.

Institucija ne posjeduje interne akte koji bi definisali način usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja istraživanja i analize tržišta i ostale procedure vezane za javne nabavke.

Preporučuje se instituciji da usvoji interne akte kojim bi se definirali postupci vezani za javne nabavke.

Kontrola kvalitete isporučenih roba i usluga vrši se prema deklaracijama proizvođača i tehničkim karakteristikama, dok se po potrebi vrši i kontrola kvalitete u nadležnim institucijama ukoliko ista postoji za određeni predmet nabavke. Institucija vrši evidenciju o ponuđačima koji neadekvatno realizuju ugovor te se istima ne izdaju potvrde o urednoj realizaciji ugovora.

Ne postoji odsjek za javne nabavke, već postupke nabavki vrše zaposleni u Odsjeku za materijalno poslovanje, logistiku i održavanje gdje su popunjena 3 od 4 sistematizovana radna mjesta.

Direktor Državne agencije za istrage i zaštitu na godišnjem nivou imenuje dvije Komsije za javne nabavke. **Preporučuje se da se za svaki postupak nabavke imenuje nova komisija u zavisnosti od predmeta i zahtjeva za stručnošću, kao i da se osigura da članovi komisije nisu u direktnom ili indirektnom sukobu interesa kako bi se smanjio rizik od pojave korupcije.**

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Državne agencije za istrage i zaštitu BiH za 2016. godinu:

“Agencija je donijela Plan javnih nabavki za 2016. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama. Odlukom direktora formirane su dvije komisije kao i dvije „zamjenske“ komisije koje sa svojim predsjedavajućim ili članovima i tehničkim sekretarima popunjavaju prostor u slučaju da nedostaje neko od redovnih članova komisije. Prema važećoj sistematizaciji radnih mesta u okviru Sektora za materijalno-finansijske poslove, organizovan je Odsjek za materijalno poslovanje, logistiku i održavanje u okviru kojeg su popunjena radna mjesta višeg stručnog saradnika za javne nabavke, samostalnog referenta i referenta za javne nabavke.

Analizom provedenih postupaka konstatovali smo da su za osam procedura javnih nabavki donesene odluke o poništenju postupka, od čega za tri otvorena postupka sa više lotova, tri konkurentska postupka sa više lotova, jedan konkurentska postupak bez lotova i jedan postupak dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II dio B.

Potrebno je analizirati razloge djelimičnog poništenja procedura javnih nabavki sa više lotova u cilju efikasnijeg provođenja istih. Također smo mišljenja da bi bilo svrshishodno donositi odvojene odluke za izbor najpovoljnijeg ponuđača i odluke o poništenju postupka u okviru iste provedene procedure javne nabavke i sačinjanja jasnog obrazloženja kao sastavnog dijela odluka, a u vezi sa činjenicom da se radi o različitim osnovama donošenja istih.

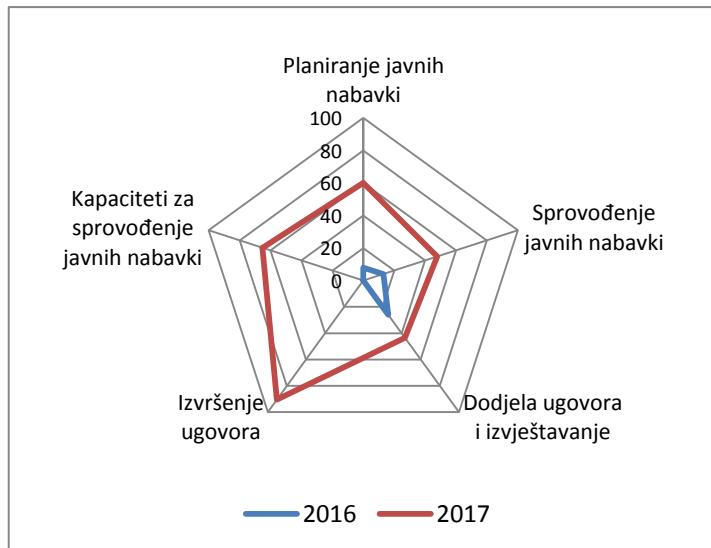
Ponovo preporučujemo Agenciji da se maksimalno angažuje u cilju rješavanja pitanja zajedničkih nabavki za policijske agencije kroz saradnju sa Agencijom za policijsku podršku, Graničnom policijom i Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela u BiH u cilju provođenja obaveza iz Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH.”

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapaciteta*

Vrijednost indeksa: 3,04
(2016: 0,48)

Ilustracija 7: Ocjene po oblastima (FMUP)

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine je usvojilo Plan nabavki za 2017. godinu 27.02.2017. godine. Plan za nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova objavljen je na internet stranici institucije što je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Izmjena i dopuna Plana nabavki je usvojena 28.08.2017. godine i objavljena na internet stranici institucije.

Objavljeni Plan nabavki od 27.02.2017.godine sadrži samo tri stavke nabavki robe te dvije stavke nabavke radova. S obzirom da je posljednja stavka napisana pod rednim brojem 37, potpuni Plan nabavki institucije sadrži najmanje još 32 stavke koje nisu navedene u Planu nabavki. **U cilju veće transparentnosti, preporučuje se instituciji da usvoji praksu da objavljuje sve stavke planiranih nabavki, osim onih koje bi izričito mogle da ugroze sigurnosnu ulogu institucije.**

U izmijenjenom i dopunjrenom planu nabavki od 28.08.2017. godine navedena je samo jedna stavka pod rednim brojem 8. Procijenjena vrijednost nabavke iznosi 111.111,00 KM (bez PDV-a) s okvirnim datumom pokretanja postupka u istom mjesecu. S obzirom na veliku vrijednost nabavke koja nije bila u prvobitnom Planu javnih nabavki te objavljivanje izmjene i dopune u istom mjesecu kada je predviđeno pokretanje postupka nabavke, **preporučuje se instituciji da usvoji (ili izmjeni) unutrašnje akte kako bi se nabavke mogle blagovremeno planirati i uvrstiti u plan javnih nabavki i omogućilo većem broju potencijalnih ponuđača učešće na tenderu. Također, preporučuje se da se izmjene i dopune plana javnih nabavki obrazlože.**

Uvidom na internet stranicu institucije uočeno je da u junu 2017. godine nije bio objavljen Obrazac za praćenje realizacije ugovora, kao što je predviđeno zakonom. Jedini dokument koji je bio objavljen je Obrazac za praćenje realizacije ugovora za 2016. godinu. Naknadnim uvidom uočeno je da je objavljen Obrazac za 2017. godinu u kojem su navedeni ugovori potpisani u prva tri mjeseca 2017. godine. Time je utvrđeno da Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova FBiH **nije ispoštovalo zakonske i podzakonske odredbe** koje nalažu da se Obrazac ažurira najmanje svaka tri mjeseca. **Preporučuje se da institucija u skladu sa svojim zakonskim obavezama ažurira Obrazac za praćenje realizacije ugovora na svojoj internet stranici najmanje svaka tri mjeseca.**

Istraživanje i analiza tržišta se vrši, ali izvještaji o provedenim analizama ne postoje, kao ni interni akti koji definišu na koji način se provođenje istraživanja i analize tržišta vrši. Institucija ne posjeduje ni bazu tehničkih specifikacija. **Preporučuje se da institucija uredi praksu istraživanja i analize tržišta internim aktima te da se sačinjavaju i arhiviraju izvještaji o provedenim analizama.** Također, preporučuje se uspostava baze tehničkih specifikacija.

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost objava. **Preporučuje se instituciji da učini uvid u te dokumente preglednijim kroz kategorisanje objava prema nabavci.** Također, preporučuje se da **objavljuje sve objave vezane za javne nabavke istovremeno i na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH.**

U okviru Sektora za materijalno-finansijske poslove se nalazi i Odsjek za javne nabavke u kojem su popunjena 3 od 5 sistematizovanih radnih mjesta.

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Federalnog Ministarstva unutrašnjih poslova za 2016. godinu:

"Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki za 2016. godinu, 02.03.2016. godine kako je propisano članom 4. internog Pravilnika o javnim nabavkama. Navedeni Plan je izmijenjen u aprilu, junu, i septembru i istim je planirana nabavka roba (uniforme, municija i lož ulje) i usluga (tehnički pregled vozila, štamparske usluge, popravke i investiciono održavanje i dr.) za 2016 godinu i nabavka roba (prehrambeni artikli, kancelarijski materijal rezervni dijelovi, gorivo i dr.) i usluga (osiguranje zaposlenih i polaznika Policijske akademije, pranja i čišćenja, servis i popravka vozila i informatičke opreme i dr.) za 2017.godinu. Odlukom ministra formirana su komisije za provedbu postupaka nabavki.

Prema prezentiranim podacima, nakon 78 provedenih postupaka zaključeno je 74 ugovora o javnim nabavama, u iznosu od 2.131.995 KM. Po osnovu provedenih otvorenih postupaka zaključeno je 14 ugovora ukupne vrijednosti 1.640.466 KM, četiri ugovora putem pregovaračkog postupka bez objave (32.487 KM), 20 putem konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda (341.398 KM), 37 putem direktnog sporazuma (117.644 KM), dok četiri postupka nisu bila završena u 2016.godini.

Provedenom revizijom za ostale nabavke nisu utvrđene nepravilnosti."

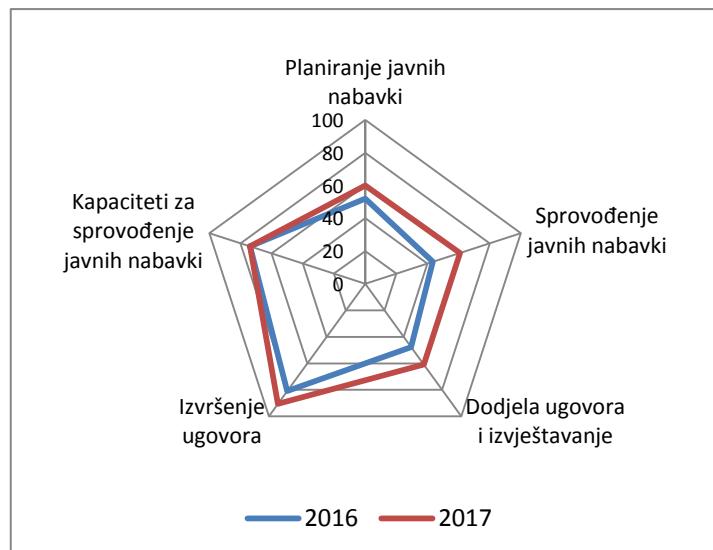
Granična policija BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,43

(2016: 2,96)

Ilustracija 8: Ocjene po oblastima (GP BiH)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu i Izmjena plana javnih nabavki. Iako Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, pozitivno je da je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od navedenih. U Izmjeni plana javnih nabavki nije praćena numeracija predmeta nabavke iz Plana javnih nabavki, što otežava praćenje urađenih izmjena. Također, u Izmjeni plana javnih nabavki nedostaje obrazloženje izmjena.

Uvidom na internet stranicu institucije uočeno je da je jedino objavljen Obrazac za praćenje realizacije ugovora za 2016. godinu, dok isti nedostaje za ugovore zaključene u 2017. godini. **Preporučuje se da institucija u skladu sa svojim zakonskim obavezama ažurira Obrazac za praćenje realizacije ugovora na svojoj internet stranici najmanje svaka tri mjeseca.**

U Graničnoj policiji BiH, ispitivanje i analiza tržišta se vrši većinskim dijelom putem internata i ne postoje izvještaji o izvršenim analizama. Također, institucija nema usvojene interne akte koji definišu način ispitivanja i analize tržišta.

Preporučuje se da se praksa istraživanja i analize tržišta reguliše internim aktom, kako bi se utvrdila tržišna ponuda i cijene roba, usluga i radova koji se nabavljaju u cilju adekvatne procjene vrijednosti nabavke.

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost objava.

Preporučuje se instituciji da učini uvid u te dokumente preglednjim kroz kategorisanje objava te da objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednjim.

Poređenjem internet stranice institucije i Portala javnih nabavkih BiH uočeno je da pojedine objave nisu usklađene. **Preporučuje se da institucija objavljuje sve objave istovremeno i na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH.**

Institucija u okviru Uprave za administraciju ima četiri odsjeka, od kojih je jedan Odsjek za poslove nabavke i logistike. Prema informacijama koje je institucija dostavila, na poslovima javnih nabavki rade dva službenika koji već duže vrijeme obavljaju te poslove i pohađali su razne obuke o implementaciji Zakona o javnim nabavkama.

U Izvještaju o finansijskoj reviziji Granične policije BiH za 2015. godinu navedeno je da su zaposlenici Odsjeka za poslove nabavke i logistiku istovremeno bili i članovi komisije za javne nabavke. U 2016. godini, ta praksa se nije ponavljala, čime se osigurao princip razdvajanja dužnosti.

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Granične policije BiH za 2016. godinu:

“Granična policija BiH je donijela Plan javnih nabavki za 2016. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama. Plan javnih nabavki je mijenjan tokom godine dva puta.

Odlukom direktora formiraju se komisije za svaki postupak nabavke, koje provode postupak od momenta otvaranja ponuda do zaključenja ugovora. U nekim slučajevima u kojima se radi o isporuci roba komisija je zadužena da vrši i kvalitativni i kvantitativni prijem isporučenog predmeta nabavke.

Postupak planiranja nabavki, kao i definisanje sadržaja tenderske dokumentacije u najznačajnijoj mjeri se realizuje u Sektoru za administrativne poslove – Odsjek za javne nabavke.

Komparacijom podataka koji su navedeni u Planu javnih nabavki i pregledu provedenih procedura u 2016. godini, možemo uočiti odstupanja u predmetima nabavke koji su planirani i onoga što je nabavljeno. Naime, Granična policija BiH, iako su prvo bitno planirane, postupke nabavki tokom 2016. godine nije pokretala za: dio koji se odnosi na nabavku odjeće, nadogradnju postojeće aplikacije graničnih prijelaza, digitalni RTG uređaj...). Osim toga, uočena su odstupanja u pogledu planiranih rokova za započinjanje procedura i stvarnih datuma započinjanja istih.

Preporučujemo da se prilikom planiranja javnih nabavki posveti više pažnje realnom planiranju potreba, što će osigurati da se raspoloživa sredstva u budžetu koriste na najefikasniji način.

(...)

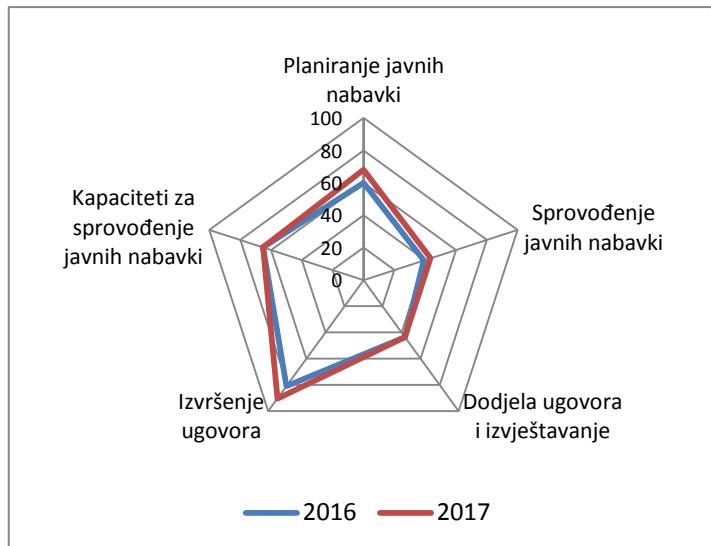
Internim aktom Granične policije BiH i rješenjima direktora o imenovanju komisije za javne nabavke propisano je da je jedna od nadležnosti imenovanih komisija kvalitativni i kvantitativni prijem robe i sačinjavanje zapisnika o prijemu robe. Uvidom u dokumentaciju, uočili smo da je bilo slučajeva da se prijem robe značajnih količina i vrijednosti vršio samo od strane pomoćnog skladištara, odnosno da je izostao zapisnički prijem robe (kvantitativni i kvalitativni) od komisije za javne nabavke ili neke druge komisije imenovane za tu namjenu.”

Ministarstvo odbrane BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,09
(2016: 2,87)

Ilustracija 9: Ocjene po oblastima (MO BiH)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu te dvije Izmjene i dopune Plana javnih nabavki. Iako Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, pozitivno je da je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od navedenih. Uočeno je da u tabeli nedostaju određeni redni brojevi, što ukazuje da određene nabavke nisu navedene u objavljenom Planu javnih nabavki niti je obrazloženo zbog čega nisu objavljene. Također, u Izmjenama i dopunama za svaku izmijenjenu stavku navedeno je kratko obrazloženje.

Uvidom na internet stranicu institucije uočeno je da nema objavljenog Obrasca za praćenje realizacije ugovora.

Preporučuje se da institucija u skladu sa svojim zakonskim obavezama ažurira Obrazac za praćenje realizacije ugovora na svojoj internet stranici najmanje svaka tri mjeseca.

Institucija ima usvojen „Koncept i procedure Sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja (SPPBI)“ koji je javno dostupan. Proces ažuriranja i usvajanja internih akata, koji se tiču finansijskog upravljanja i provođenja javnih nabavki, još uvek nije završen. Također, nisu ostale aktivnosti koje bi učinile proces javnih nabavki efikasnijim nisu završene.

Početkom 2017. godine u Ministarstvu odbrane BiH je uvedena elektronska pisarnica te se početak elektronskog arhiviranja predmeta javnih nabavki očekuje u 2018. godini.

Usvajanjem tih akata, procedure vezane za istraživanje i analizu tržišta, vođenja baze tehničkih specifikacija, odnosno svi interni postupci vezani za javne nabavke od planiranja do upravljanja ugovorima, bili bi jasno definisani i omogućili bi efikasnije, svrshodnije i transparentnije provođenje javnih nabavki.

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost objava te da objave na internet stranici institucije i Portalu javnih nabavki nisu usklađene.

Preporučuje se instituciji da učini uvid u te dokumente preglednjim kroz kategorisanje objava, tj. korištenje već postojeće kategorizacije na internet stranci te da objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednjim. Također, preporučuje se da institucija objavljuje sve objave istovremeno i na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH.

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Ministarstva odbrane BiH za 2016. godinu:

“Ministarstvo je, za razliku od prethodnih godina, ostvarilo visok stepen realizacije Plana nabavki za 2016. godinu (oko 93%). Osiguran je kontinuitet u opskrbi Oružanih snaga artiklima ishrane, goriva, maziva i energenata. Iako je sistem javnih nabavki u 2016. godini funkcionisao, revidiranjem procedura javnih nabavki u Ministarstvu uočeni su određeni sistemski nedostaci:

- od trenutka pripreme, izrade i odobravanja tenderske dokumentacije, do procesa ugovaranja, odnosno potpisivanja ugovora s izabranim ponuđačem protekne značajan vremenski period, što dovodi u pitanje efikasnost cijelokupnog procesa;
- Ministarstvo još uvijek nije uspostavilo sistemsku evidenciju o primljenim bankovnim garancijama niti definisalo način njihovog čuvanja, odlaganja i postupanja s istim;
- finansijski značajan iznos fakturisanih vrijednosti odnosi se na one rezervne dijelove koji nisu bili predmet javne nabavke, odnosno nisu predviđeni tenderskom dokumentacijom.

Ovako definisana tenderska dokumentacija i zaključeni ugovori ne osiguravaju efikasno praćenje ugovorenih usluga održavanja.

Na osnovu Zaključka Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH od 30.03.2016. godine kojim se od Ministarstva traži dostava Operativnog plana za prevazilaženje stanja po pitanju u vezi s javnim nabavkama, Ministarstvo je izradilo Operativni plan za unapređenje sistema javnih nabavki roba, usluga i radova za potrebe Ministarstva i Oružanih snaga. Na osnovu istog, 02.06.2016. godine formiran je Operativni tim za praćenje realizacije Operativnog plana. Na sastancima operativnog tima se raspravljalo o realizaciji zadatka iz Operativnog plana i iznalaženju sistemskih rješenja za poboljšanje funkcionisanja procesa javnih nabavki u Ministarstvu. Ministarstvo je 30.03.2017. godine informisalo Zajedničku komisiju za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine BiH o stepenu realizacije zadatka iz Operativnog plana te navelo buduće aktivnosti usmjerene unapređenju sistema javnih nabavki u Ministarstvu.

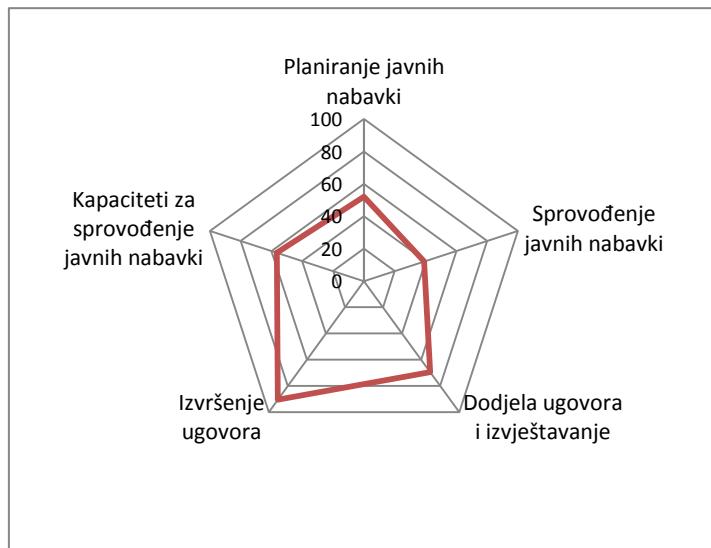
Preporučujemo Ministarstvu da, u cilju jačanja kapaciteta Ministarstva, dodatno unaprijedi sistem javnih nabavki, a vezano za navedene slabosti. Za efikasno provođenje i realizaciju planiranih procedura nabavki potrebno je pravovremeno pokretanje postupaka, a to znači blagovremeno i jasno definisanje potreba za nabavkama i svođenje zahtjeva za izmjenama na najmanju mjeru.”

Ministarstvo za unutrašnje poslove Bosansko-podrinjskog kantona - Goražde

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,04

Ilustracija 10: Ocjene po oblastima (MUP BPK-G)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu i dvije Izmjene plana javnih nabavki. Zakonom o javnim nabavkama je predviđeno da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju roba i usluga, odnosno 80.000,00 KM u slučaju radova, dok je institucija obajavila i planirane nabavke nižih vrijednosti čime je osigurana veća transparentnost. U izmjenama plana javnih nabavki nije navedeno obrazloženje izmjena.

Na internet stranici nisu objavljeni svi dokumenti vezani za javne nabavke te se **preporučuje instituciji da ih objavljuje.**

Na osnovu dostavljenog odgovora, institucija nema interne akte i izvještaje o analizama tržišta, nego se analize vrše pretragom interneta i putem zahtjeva za informativne ponude. Također, ne postoji baza tehničkih specifikacija. U Ministarstvu postoji Sektor za podršku u kojem, prema sistematizaciji radnih mjesa, postoji jedan službenik za javne nabavke.

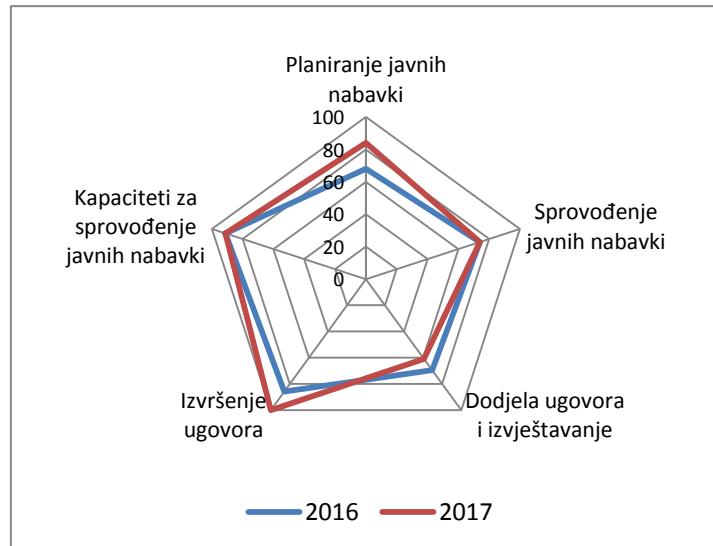
Preporučuje se instituciji da uspostavi bazu tehničkih specifikacija posebnih nabavki i da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja ispitivanja tržišta, kontrole kvalitete isporučenih roba i usluga te druge procedure.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 4 – visok AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 4,09
(2016:3,87)

Ilustracija 11: Ocjene po oblastima (MUP HNK)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu s jednom Izmjenom plana javnih nabavki. Iako Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, pozitivno je da je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od navedenih.

Ministarstvo još uvijek nema objavljenog Obrasca za praćenje realizacije ugovora. **Preporučuje se da institucija u skladu sa svojim zakonskim obavezama ažurira Obrazac za praćenje realizacije ugovora na svojoj internet stranici najmanje svaka tri mjeseca.**

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost objava. Institucija sve objave objavljuje u okviru 'pozadinske' kategorije pod naslovom „TENDER-OBAVJEŠTENJA“.

Preporučuje se instituciji da učini uvid u te dokumente preglednijim kroz posebnu podstranicu na internet stranici institucije, da se objave kategoriju te da objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednijim.

Poređenjem internet stranice institucije i Portala javnih nabavkih BiH uočeno je da pojedine objave nisu usklađene. **Preporučuje se da institucija objavljuje sve objave istovremeno i na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH.**

Institucija ne posjeduje interne akte kojima su uređene razne procedure vezane za javne nabavke. **Preporučuje se da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i**

usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja ispitivanja tržišta, kontrole kvalitete isporučenih roba i usluga i druge procedure.

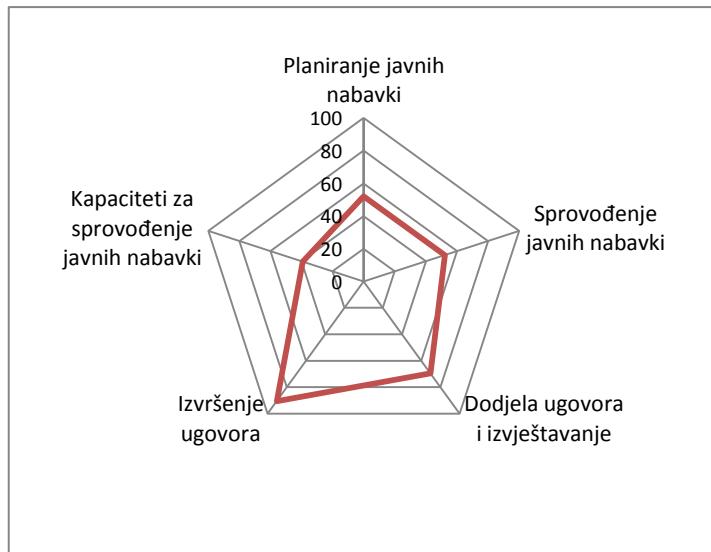
Pozitivno je da Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona provodi zajedničke nabavke za većinu nabavki za sve korisnike budžeta, čime postojeći kadrovski kapaciteti institucije mogu na bolji način provoditi sve faze postupka javnih nabavki roba i usluga specifičnih za instituciju.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona 10

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,00

Ilustracija 14: Ocjene po oblastima (MUP K10)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu u kojem su naznačene nabavke čije su vrijednosti niže nego predviđene zakonom, što predstavlja pozitivnu praksu, kao i podjela nabavki koje će provoditi institucija i nabavke koje će za više institucija provoditi Stručna služba Vlade kantona. Međutim, uočeno je da je datum objave Plana javnih nabavki na internet stranici 28.12.2017. godine.

Preporučuje se da institucija plan javnih nabavki objavi na internet stranici u zakonskom roku od 60 dana od dana usvajanja budžeta.

Uočeno je da na internet stranici institucije nema objavljenog obrasca za praćenje realizacije ugovora, kao ni drugih dokumenta vezanih za javne nabavke. Ne postoji posebna podstranica na kojoj se nalaze informacije o javnim nabavkama, nego se do objavljenog plana javnih nabavki može doći samo korištenjam pretraživača na internet stranici.

Preporučuje se da institucija na internet stranici obezbijedi podstranicu sa svim dokumentima vezanim za javne nabavke, kao i da u skladu sa svojim zakonskim obavezama objavljuje Obrazac za praćenje realizacije ugovora te da isti ažurira najmanje svaka tri mjeseca. Također, preporučuje se objavljivanje svih dokumenata vezanih za predmet javne nabavke.

Ministarstvo ima određene prakse vezane za postupke javnih nabavki koje nisu definirane internim aktom. Institucija također ne posjeduje bazu tehničkih specifikacija, dok se za policijsku opremu koriste specifikacije prema Tehničkim karakteristikama jedinstvene policijske uniforme u Federaciji BiH.

Preporučuje se da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja ispitivanja tržišta, kontrole kvalitete isporučenih roba i usluga i druge procedure te uspostava baze tehničkih specifikacija.

U instituciji se imenuje jedna komisija za javne nabavke, dok se za pojedine predmete nabavke imenuje posebna komisija. **Preporučuje se da se za svaki postupak nabavke imenuje nova komisija u zavisnosti od predmeta i zahtjeva za stručnošću, kao i da se osigura da članovi komisije nisu u direktnom ili indirektnom sukobu interesa kako bi se smanjio rizik od pojave korupcije.**

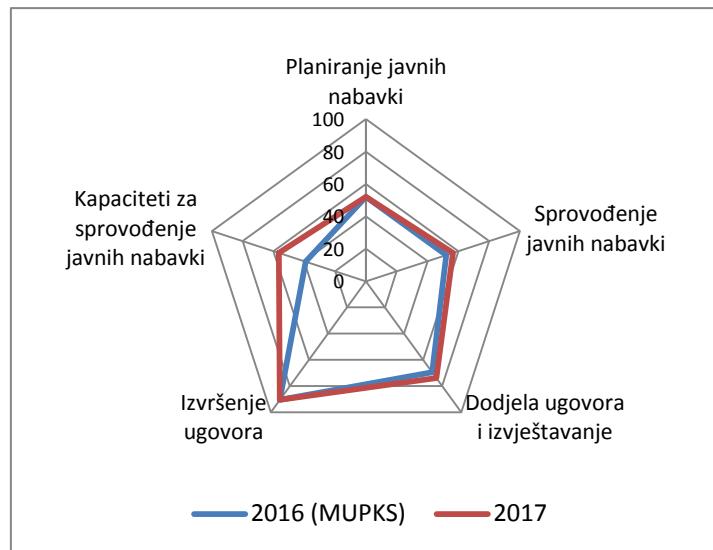
Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,26

(MUP KS 2016: 3,00)

Ilustracija 15: Ocjene po oblastima (MUP KS i UP MUP KS)

Na internet stranici institucije su objavljeni Planovi javnih nabavki za 2017. godinu i više izmjena i dopuna za Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Upravu policije MUP-a KS. Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, pozitivno je da su u objavljenom planu nabavki objavljene i nabavke čije su vrijednosti niže od navedenih. Međutim, u koloni 'Vrsta postupka' nije preciziran postupak koji će se provoditi, nego se navodi „Otvoreni postupak, konkurenčki zahtjev ili direktni sporazum u zavisnosti od vrijednosti javne nabavke“. Primjetno je da se pri sačinjavanju planova javnih nabavki nije razmatralo koji će se postupak voditi, obzirom da većina planiranih nabavki u obje institucije prelazi procijenjenu vrijednost od 6.000,00 KM, a u svakoj stavci se navodi mogućnost provođenja direktnog sporazuma.

Obrazac za praćenje realizacije ugovora je sastavni dio internet stranice MUP-a KS i redovno se nadopunjuje. Primjećeno je da u svim stavkama nedostaju podaci u kolonama 'Opis i oznaka po JRJN' i 'Broj obavještenja o dodjeli ugovora sa EJN', kao i da za određene stavke nedostaju podaci 'Iznos potpisanoj ugovora (KM sa PDV)' i 'Ugovoren rok realizacije'.

Prema dostavljenom odgovoru na upit, u instituciji se ne vrši istraživanje i analiza tržišta radi adekvatne procjene vrijednosti javnih nabavki i dobijanja informacija o pojedinostima i tržišnoj cijeni roba, usluga i radova koji se nabavljaju. U odgovoru institucije se navodi „*Poslove vezane za javne nabavke obavlja Sektor za materijalno finansijske poslove Uprave policije MUP-a Kantona Sarajevo, odnosno Sektor komercijalnih poslova Ministarstva.*

Poslovi su internu organizovani po posebnim linijama rada za srodne nabavke. Prema tome poslove u odjeljenju obavljaju službenici sa dugogodišnjim iskustvom specijalizovani za određenu oblast nabavki (...), tako da s obzirom na sužene oblasti ne postoji potreba internog normiranja. S obzirom da se u spis predmeta ulazu sve ponude prikupljene u vezi sa predmetnom nabavkom".

Preporučuje se da se uvede praksa istraživanja i analize tržišta, regulisana internim aktom, kako bi se utvrdila tržišna ponuda i cijene roba, usluga i radova koji se nabavljaju u cilju adekvatne procjene vrijednosti nabavke.

Poređenjem internet stranice institucije i Portala javnih nabavki BiH uočeno je da pojedine objave nisu usklađene. **Preporučuje se da institucija objavljuje sve objave vezane za javne nabavke istovremeno i na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH.**

Na internet stranici institucije su jasno raspoređene objave vezane za javne nabavke, ali se **preporučuje da institucija objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednijim**. Također, pozitivno je da je omogućeno pretraživanje nabavki po više kategorija. Međutim, u koloni 'Nabavka' upisuje se puni naziv objave, npr. „Ugovor o nabavci...“ ili „Odluka o pokretanju postupka nabavke...“, te je pretraga informacija o istoj nabavci otežana. **Preporučuje se da se u kolonu 'Nabavka' unosi samo predmet nabavke**, obzirom da se u narednoj koloni određuje 'Faza postupka' gdje je moguće vidjeti da li se radi o pokretanju ili objavi ugovora.

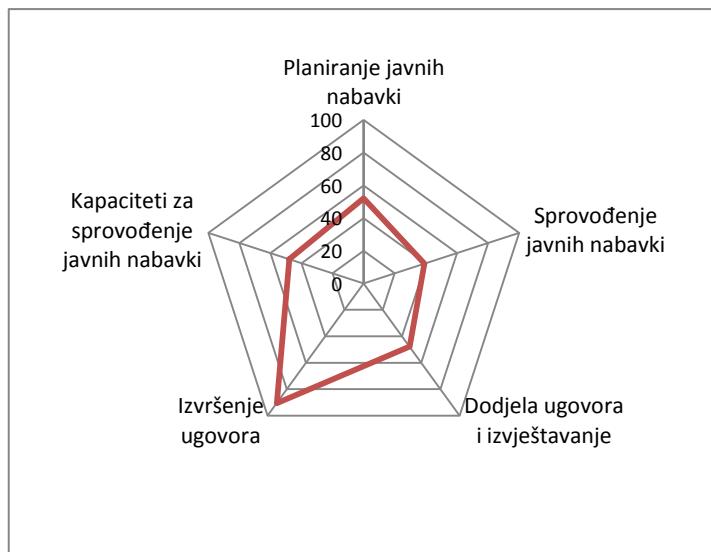
Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, ni Uprava policije MUP-a KS, ne provode niti učestvuju u centralizovanim javnim nabavkama. **Preporučuje se da nabavke određenih roba za potrebe obje institucije provodi jedna institucija**. Time bi postojeći kadrovski kapaciteti mogli na bolji način provoditi sve faze postupka javnih nabavki roba. Također, time bi se smanjio broj direktnih sporazuma za određene nabavke, jer bi se provodio transparentniji postupak nabavke.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Posavskog kantona

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 2,74

Ilustracija 12: Ocjene po oblastima (MUP PK)

Ministarstvo unutrašnjih poslova Posavskog kantona ne posjeduje svoju internet stranicu, već se sve informacije vlade kantona i ministarstava objavljaju na istoj stranici. Na internet stranici vlade kantona nema objavljenog niti jednog plana javnih nabavki niti ima objavljen obrazac za praćenje realizacije ugovora. Također, nema objavljenih informacija o pokretanju postupaka javnih nabavki.

Preporučuje se da institucija u skladu sa zakonskom obavezom objavi plan javnih nabavki, kao i obrazac za praćenje realizacije ugovora, te da isti ažurira najmanje svaka tri mjeseca.

Institucija ima određene procedure vezane za postupke javnih nabavki po pitanju interne kontrole plana javnih nabavki i istraživanja tržišta (bez sačinjavanja izvještaja).

Preporučuje se da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja ispitivanja tržišta, kontrole kvalitete isporučenih roba i usluga i druge procedure.

Pozitivna je praksa da Zajednička služba Vlade Posavskog kantona provodi zajedničke postupke javne nabavke predmeta koji su zajednička potreba budžetskih korisnika. Međutim, kao što je navedeno, niti jedan plan nabavki nije objavljen na internet stranici Vlade.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Posavskog kantona imenuje jednu stalnu komisiju za javne nabavke na osnovu rješenja ministra.

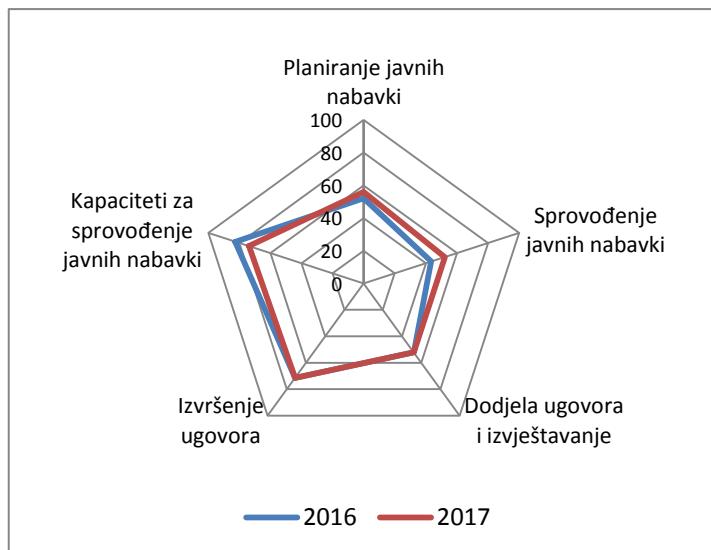
Preporučuje se da se za svaki postupak nabavke imenuje nova komisija u zavisnosti od predmeta i zahtjeva za stručnošću, kao i da se osigura da članovi komisije nisu u direktnom ili indirektnom sukobu interesa kako bi se smanjio rizik od pojave korupcije.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,04
(2016: 3,00)

Ilustracija 13: Ocjene po oblastima (MUP RS)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu i 7 Izmjena plana javnih nabavki. Iako Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, pozitivno je da je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od navedenih.

Uvidom na internet stranicu institucije uočeno je da su u 2017. godini objavljena četiri dokumenta Obrasca za praćenje realizacije ugovora. Prvi je objavljen 22.02. i obuhvata ugovore do 30.12.2016. godine, drugi 30.08. i obuhvata ugovore od 13.01. do 30.03., treći 26.10. i obuhvata ugovore od 3.04. do 30.06. te posljednji 22.11. koji obuhvata ugovore od 07.07. do 27.09.2017. godine. Prema tome, može se zaključiti da institucija nije blagovremeno objavljivala obrasce kako je to predviđeno Zakonom.

Preporučuje se da institucija blagovremeno objavljuje Obrazac za praćenje realizacije ugovora te da isti ažurira svaka tri mjeseca u skladu sa zakonskim obavezama.

Na internet stranici institucije su jasno raspoređene objave vezane za javne nabavke, ali se **preporučuje da institucija objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednijim.**

Preporučuje se uspostava baze tehničkih specifikacija posebnih nabavki institucije i da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja ispitivanja tržišta, kontrole kvalitete isporučenih roba i usluga i druge procedure.

Izvod iz Izveštaja o provedenoj finansijskoj reviziji Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske za period 01.01-31.12.2016. godine:

“Planom i izmjenama plana nabavki za 2016. godinu predviđene su nabavke u vrijednosti od 10.685.427 KM, pri čemu su iz budžetskih sredstava za 2016. g. predviđene nabavke u iznosu od 7.057.896 KM, a preostali dio se odnosi na nabavke planirane po internom planu iz vlastitih sredstava (Fonda 02), nabavke opreme iz kreditnih sredstava Svjetske banke po odluci Vlade („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 89/15) po projektu hitnog oporavka od poplava i planirane nabavke iz sredstava Fonda 03. Planom su predviđene nabavke koje se odnose na: prevoz radnika; zakupe telekomunikacionih vodova; rashode za energente (ugalj, drvo); rashode za režijski materijal (papir i obrasci, kompjuterski materijal, sredstva za čišćenje), materijal za posebne namjene; tekuće održavanje (objekata, vozila, računarske i druge opreme); gorivo; rashode za stručne usluge; nabavke u vezi izgradnje i sanacije objekata; nabavka opreme (specijalne policijske, kompjuterske i telekomunikacione opreme i vozila); auto-guma, zaliha uniformi i drugih zaliha.

Ministarstvo je u 2016. g. provelo nabavke u ukupnoj vrijednosti od 7.957.140 KM (bez PDV-a). Revizijom je obuhvaćeno 8 postupaka nabavki sa preko 30% vrijednosti provedenih nabavki i to: pet putem otvorenog postupka, jedan putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, jedan putem konkurenetskog zahtjeva za dostavljanje ponuda i jedan po procedurama Svjetske banke.

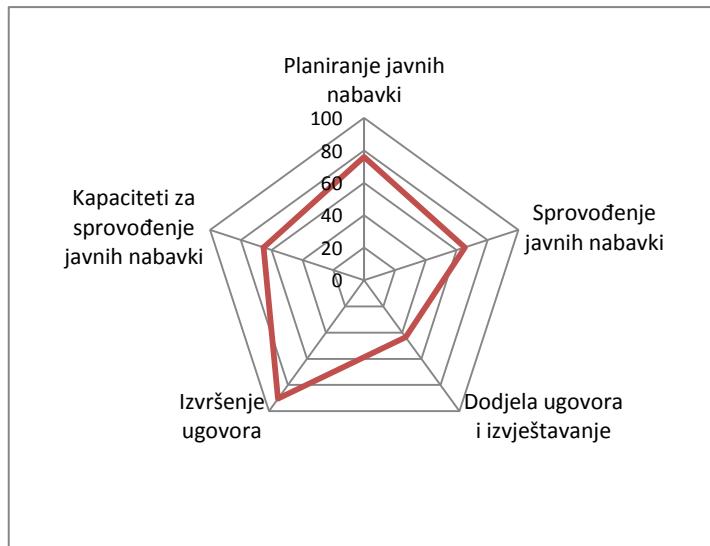
Kod ispitanih nabavki nisu uočene materijalno značajne nepravilnosti i neusklađenosti procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br.39/14 i 90/14).”

Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,39

Ilustracija 14: Ocjene po oblastima (MUP SBK)

Na internet stranici institucije objavljen je Plan javnih nabavki za 2017. godinu u kojem su naznačene nabavke čije vrijednosti su niže nego predviđene zakonom, što je pozitivna praksa. Također, ukupno je objavljeno 15 izmjena i dopuna plana javnih nabavki bez obrazloženja izmjena, iako je na stranici posljednja numerisana kao XX izmjena. Među izmjenama se izdvaja i VII od 18.07.2017. godine u kojoj se navodi nabavka putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 99,00 KM.

Preporučuje se da institucija prilikom izmjena plana javnih nabavki navede obrazloženje za njih, posebno uzimajući u obzir veliki broj izmjena plana javnih nabavki.

Uočeno je da na internet stranici institucije nema objavljenog Obrasca za praćenje realizacije ugovora te da su objavljene samo pojedine odluke o izboru i tenderske dokumentacije.

Preporučuje se da institucija na internet stranici u skladu sa svojim zakonskim obavezama objavljuje Obrazac za praćenje realizacije ugovora na svojoj internet stranici te da isti ažurira najmanje svaka tri mjeseca. Također, preporučuje se objavljivanje svih dokumenata vezanih za predmet javne nabavke.

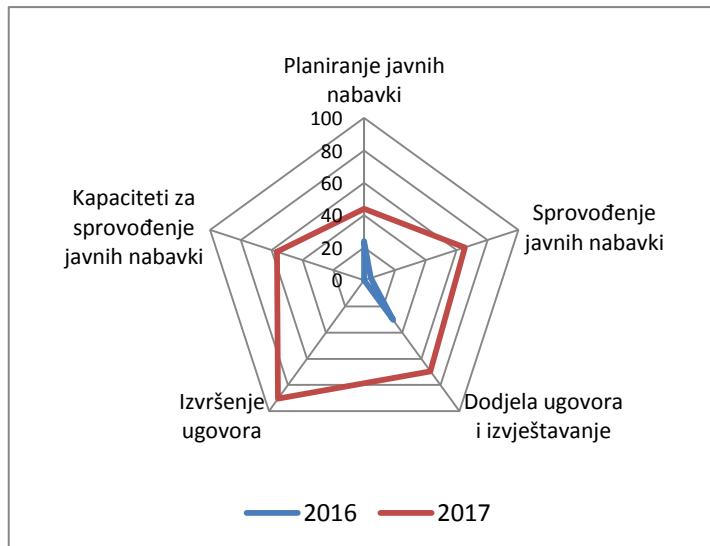
Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona nema interne akte koji definisu procedure vezane za javne nabavke. **Preporučuje se da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja i ispitivanja tržišta, kontrolu kvalitete isporučenih roba i usluga i druge procedure, kao i uspostavu baze tehničkih specifikacija.** Usvajanjem internih akata bi se osiguralo adekvatno planiranje nabavki, bez većeg broja izmjena plana javnih nabavki, kao i provođenje postupaka javnih nabavki.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,22
(2016:0,61)

Ilustracija 15: Ocjene po oblastima (MUP TK)

Na internet stranici institucije je objavljen dokument Plana javnih nabavki koji je više puta mijenjan tokom godine. Međutim, nije moguće utvrditi koje su izmjene i dopune u planu nabavki učinjene svakim ažuriranjem dokumenta. Posljednji dokument objavljen pod naslovom "Plan javnih nabavki za 2017. godinu" je od 19.10.2017.godine.

Preporučuje se da institucija objavi prvobitni plan javnih nabavki te sve izmjene i dopune odvojeno, kako bi se mogao ostvariti uvid u učinjene promjene. Također, preporučuje se da sve izmjene i dopune sadrže obrazloženje zbog čega su donesene.

Iako Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, pozitivno je da je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i one čije su vrijednosti niže od navedenih.

Uvidom na internet stranicu institucije uočeno je da je posljednja stavka u „Obrascu za praćenje realizacije ugovora“ ugovor potpisani 24.12.2015. godine, a obrazac je objavljen bez datuma objave, iako su objavljene obavijesti o zaključivanju ugovora za 2016. i 2017. godinu. **Zaključujemo da institucija nije ispoštovala Zakonske i podzakonske odredbe koje nalažu da se Obrazac ažurira najmanje svaka tri mjeseca. Potrebno je u što kraćem roku da se objavi ažuriran Obrazac za praćenje realizacije ugovora te da se isti ažurira najmanje svaka tri mjeseca kako je predviđeno Zakonskim i podzakonskim odredbama.**

Iako institucija vrši istraživanje i analizu tržišta, ti postupci nisu uređeni internim aktom. Također, ne postoje ni izvještaji o izvršenim analizama. **Preporučuje se da institucija uredi**

praksu istraživanja i analize tržišta te da se sačinjavaju i arhiviraju izvještaji o provedenim analizama.

Poređenjem internet stranice institucije i Portala javnih nabavkih BiH uočeno je da pojedine objave nisu usklađene. **Preporučuje se da institucija objavljuje sve objave vezane za javne nabavke istovremeno i na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH.**

Institucija posjeduje bazu tehničnih specifikacija za redovne nabavke koje se obavljaju na godišnjem nivou i koja sadrži podatke na osnovu prethodno provedenih postupaka nabavke.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona nema službu ili odjel za javne nabavke. U okviru Sektora za materijalno-finansijske i opće poslove sistematizacijom su predviđena 3 radna mesta za službenike koji rade na poslovima javnih nabavki, od kojih su 2 popunjena.

Ured za zajedničke poslove kantonalnih organa provodio je određene zajedničke nabavke za korisnike budžeta za 2017. godinu. Među kantonalnim organima za koje nije vršena nabavka nalazi se Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona. **Preporučuje se da nabavke određenih roba za potrebe institucije provodi Ured za zajedničke poslove kantonalnih organa.** Time bi postojeći kadrovski kapaciteti mogli na bolji način provoditi sve faze postupka javnih nabavki roba i usluga specifičnih za instituciju. Također, time se ne bi zaključivali direktni sporazumi za određene nabavke, nego bi se provodio transparentniji postupak nabavke.

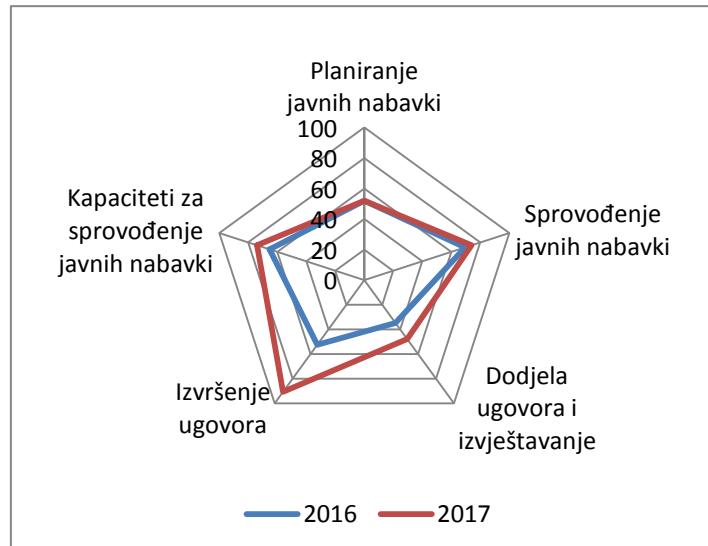
Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,35

(2016:2,74)

Ilustracija 16: Ocjene po oblastima (MUP USK)

Na internet stranici institucije je objavljen samo Privremeni Plan javnih nabavki za 2017. godinu i jedna Izmjena plana javnih nabavki. Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona nije objavilo Plan javnih nabavki za 2017. godinu. Također, uvidom na internet stranicu institucije uočeno je da nikada nije objavljen Obrazac za praćenje realizacije ugovora.

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost objava. Institucija sve objave objavljuje u okviru 'pozadinske' kategorije pod naslovom „TENDER-OBAVJEŠTENJA“. Također, uočeno je da nisu objavljena sva obavještenja o nabavkama koja su planirana Planom nabavki.

Preporučuje se da institucija u skladu sa svojim zakonskim obavezama objavljuje Plan javnih nabavki i Izmjene i dopune plana javnih nabavki, kao i Obrazac za praćenje realizacije ugovora na svojoj internet stranici. Također, kako bi se učinio uvid u dokumente vezane za javne nabavke preglednijim, potrebno je da se osigura posebna podstranica na internet stranici institucije, da se objave kategoriju te da institucija objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednijim.

Poređenjem internet stranice institucije i Portala javnih nabavkih BiH uočeno je da pojedine objave nisu usklađene. **Preporučuje se da institucija objavljuje sve objave istovremeno i na svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH.**

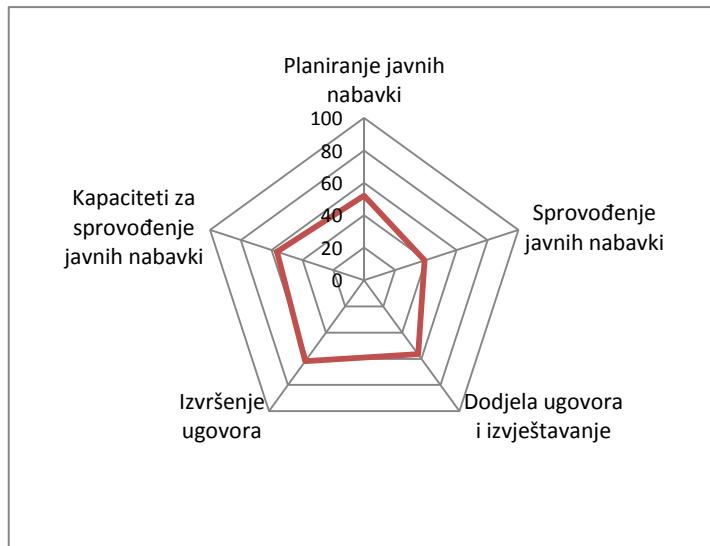
Ponovno se preporučuje da nabavke određenih roba za potrebe institucije provodi Ured za zajedničke poslove Vlade Unsko-sanskog kantona.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Zapadno-hercegovačkog kantona

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 2,65

Ilustracija 17: Ocjene po oblastima (MUP ZHK)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu u kojem su naznačene nabavke čije su vrijednosti niže nego predviđene zakonom, što je pozitivno. Također, ukupno je objavljeno 15 izmjena i dopuna plana javnih nabavki bez obrazloženja izmjena, iako je na stranici posljednja numerisana kao XX izmjena. Među izmjenama se izdvaja i VII od 18.07.2017. godine u kojoj se navodi nabavka putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 99,00 KM.

Preporučuje se da institucija prilikom izmjena plana javnih nabavki navede obrazloženje izmjena, posebno uzimajući u obzir veliki broj izmjena plana javnih nabavki.

Uočeno je da na internet stranici institucije nema objavljenog obrasca za praćenje realizacije ugovora te da su objavljene samo pojedine odluke o izboru i tenderske dokumentacije.

Preporučuje se da institucija na internet stranici u skladu sa svojim zakonskim obavezama objavljuje Obrazac za praćenje realizacije ugovora te da isti ažurira najmanje svaka tri mjeseca. Također, preporučuje se objavljivanje svih dokumenata vezanih za predmet javne nabavke.

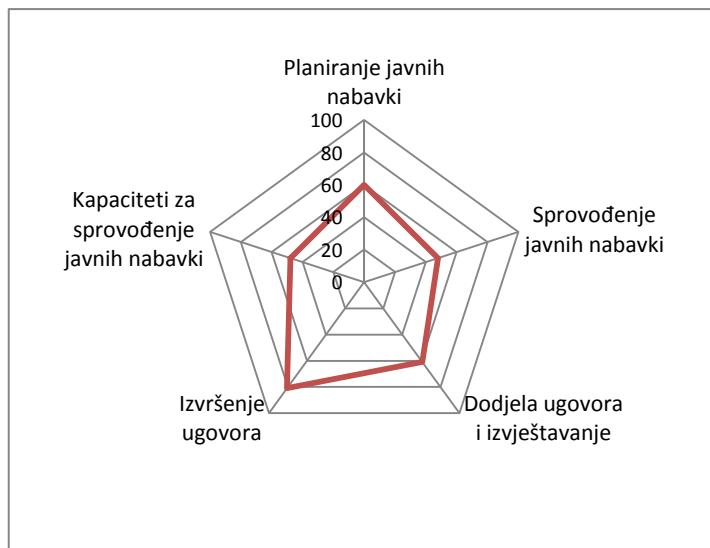
Ministarstvo unutrašnjih poslova Zapadno-hercegovačkog kantona nema interne akte koji definisu procedure vezane za javne nabavke. **Preporučuje se da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja ispitivanja tržišta, kontrole kvalitete isporučenih roba i usluga i druge procedure, kao i uspostavu baze tehničkih specifikacija.** Usvajanjem internih akata bi se osiguralo adekvatno planiranje nabavki bez većeg broja izmjena plana javnih nabavki, kao i provođenje postupaka javnih nabavki.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 2,96

Ilustracija 18: Ocjene po oblastima (MUP ZDK)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu i šest Izmjena plana javnih nabavki. Zakonom o javnim nabavkama je predviđeno da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju roba i usluga, odnosno 80.000,00 KM u slučaju radova, dok je institucija obavila i planirane nabavke nižih vrijednosti čime je osigurana veća transparentnost. Na internet stranici su razdvojene nabavke u toku i završene nabavke te su svi dokumenti vezani za jedan postupak zajedno kategorisani što olakšava uvid u dokumentaciju za određenu nabavku. Međutim, na internet stranici Ministarstva nema objavljenog Obrasca za praćenje realizacije ugovora. **Preporučuje se da institucija u skladu sa zakonskom obavezom objavi obrazac za praćenje realizacije ugovora te da isti ažurira najmanje svaka tri mjeseca.**

Uvidom u izmjene plana javnih nabavki uočeno je da se često mijenja predviđeni postupak i procijenjena vrijednost nabavke, kao i da izmjene nisu obrazložene. Na osnovu dostavljenog odgovora, institucija nema interne akte i izvještaje o analizama tržišta, nego se analize vrše na osnovu iskustva i pretragom putem interneta ili kod potencijalnih ponuđača. Baza tehničkih specifikacija ne postoji te se koriste iskustva iz prethodnih godina.

Preporučuje se da se usvoje interni akti koji bi definisali način pripreme i usvajanja plana javnih nabavki, način provođenja ispitivanja tržišta, kontrole kvalitete isporučenih roba i usluga i druge procedure.

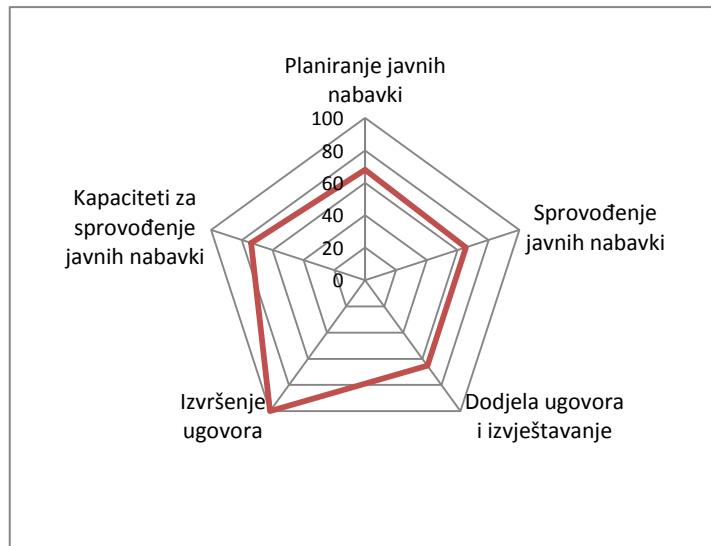
Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona imenuje jednu stalnu, tročlanu komisiju za javne nabavke koja se proširuje za dva člana u slučaju nabavki čija je procijenjena vrijednost veća od 250.000,00 KM. **Preporučuje se da se za svaki postupak nabavke imenuje nova komisija u zavisnosti od predmeta i zahtjeva za stručnošću, kao i da se osigura da članovi komisije nisu u direktnom ili indirektnom sukobu interesa kako bi se smanjio rizik od pojave korupcije.**

Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 4 – visok AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,70

Ilustracija 19: Ocjene po oblastima (Policija BDBiH)

Pododjel Vlade Brčko distrikta BiH provodi sve nabavke za institucije Brčko distrikta BiH. Uspostavljen je poseban portal (<http://www.nabavka.bdcentral.net/>) na kojem se nalaze dokumenti vezani za javne nabavke. To je pozitivan primjer uspostave centralnog nabavnog organa.

Uvidom u portal javnih nabavki Vlade Brčko distrikta BiH uočeno je da se na mjesечноj nivou objavljaju izvještaji o potpisanim ugovorima. Međutim, objavljeni izvještaji nisu u skladu s Uputstvom o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora. **Preporučuje se da se izvještavanje uskladi sa podzakonskim aktom.**

Uzimajući u obzir uspostavu centralnog nabavnog organa, **preporučuje se Policiji Brčko distrikta BiH da uspostavi bazu tehničkih specifikacija posebnih nabavki institucije i usvoji interni akt o procedurama javnih nabavki.**

Također, **preporučuje se da se u sistematizaciji radnih mesta osigura radno mjesto službenika za javne nabavke kako bi se ostvarila potpuna saradnja sa pododjelom Vlade Brčko distrikta BiH, od planiranja nabavki do realizacije ugovora.** Time bi se osiguralo da institucija putem centralnog nabavnog organa nabavi odgovarajuću opremu i da može blagovremeno i potpuno obavijestiti centralni nabavni organ o potrebnim nabavkama, kao i da se osigura kontrola prijema robe i realizacije ugovora. Također, time bi se osiguralo adekvatno postupanje prilikom vršenja nabavki u skladu s Pravilnikom o postupku dodjele ugovora u oblasti odbrane i sigurnosti.

Izvod iz Izvještaja o reviziji finansijskog poslovanja Policije Brčko distrikta BiH za period 01.01.- 31.12.2016. godine:

“Revizijom smo utvrdili da za pomenute usluge (*usluge stručnog obrazovanja*), koje su obuhvaćene u dijelu Aneksa II Dio B Zakona o javnim nabavkama BiH, nije proveden niti jedan od postupaka definisanih Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Potrebno je provoditi proceduru javnih nabavki za sve nabavke roba, usluga i izvođenja radova, te sa odabranim dobavljačem zaključiti ugovor u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Revizijom smo utvrdili da je u Obavještenju o nabavci (...) navedeno da se tenderskom dokumentacijom zahtijeva garancija za izvršenje ugovora. Uvidom u Ugovor o nabavci (...) smo ustanovili da niti jednim članom nije propisana obaveza isporučioca da dostavi garanciju za izvršenje ugovora, kako je to navedeno u Obavještenju o nabavci.

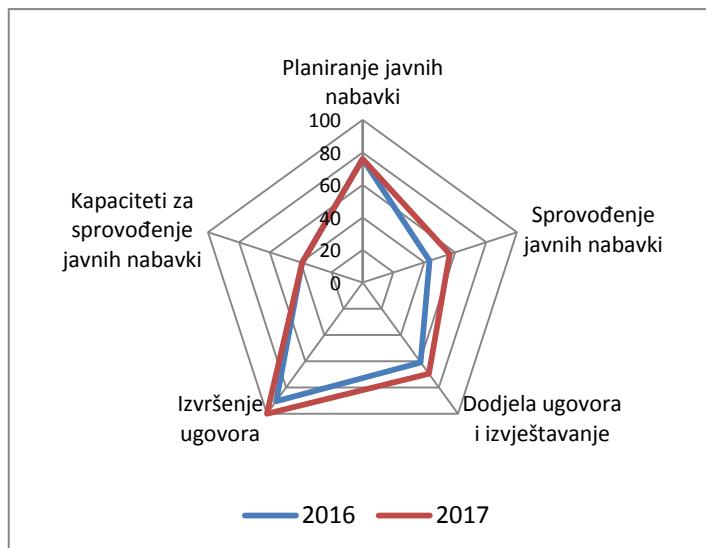
Potrebno je propisati obavezu dostavljanja garancije za izvršenje ugovora, na način i u roku predviđenim Zakonom o javnim nabavkama BiH i Pravilnikom o obliku garancije za ozbiljnost ponude i izvršenje ugovora.”

Sud Bosne i Hercegovine

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,39
(2016: 3,09)

Ilustracija 20: Ocjene po oblastima (Sud BiH)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu i dvije Izmjene plana javnih nabavki. Pozitivno je da je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od onih predviđenih Zakonom. Prema dostavljenom odgovoru na upit, institucija ima razvijen sistem provjere plana javnih nabavki. U Izmjenama plana nabavki nisu navedena obrazloženja izmjena.

Sud Bosne i Hercegovine nije redovno objavljivao Obrazac za praćenje realizacije ugovora. Naime, 24.03.2017. godine je zaključen prvi ugovor za 2017. godinu, a na internet stranici institucije 27.06.2017. godine, iako su prošla tri mjeseca od zaključivanja ugovora, nije bilo objavljenog Obrasca. Obrazac za praćenje realizacije ugovora je objavljen naknadno bez datuma objavljivanja, što je utvrđeno uvidom na internet stranicu institucije 25.07.2017. godine. **Preporučuje se da institucija u skladu sa svojim zakonskim obavezama ažurira Obrazac za praćenje realizacije ugovora na svojoj internet stranici najmanje svaka tri mjeseca te da pri ažuriranju navede datum ažuriranja.**

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost objava. **Preporučuje se instituciji da učini uvid u te dokumente preglednjim kroz kategorisanje objava, da objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednjim te da se objave istovremeno objavljuju i na internet stranici institucije i na Portalu javnih nabavki BiH.**

Analizu i ispitivanje tržišta provodi referent za javne nabavke na način da se putem interneta vrši pretraga privrednih subjekata koje se bave djelatnošću koja je predmet javne nabavke, dok se kod postupaka malih vrijednosti upućuje zahtjev za dostavu ponuda pismenim putem.

Međutim, ne postoje interni akti kojima se definiše na koji način se provodi istraživanje i analiza tržišta, a ne postoje ni izvještaji o izvršenim analizama. Prema dopisu institucije, u proceduri je izrada i usvajanje Pravilnika o internim procedurama u postupcima javnih nabavki u Sudu BiH kojim su obuhvaćene i procedure ispitivanje tržišta.

Institucija kao ugovorni organ ne posjeduje bazu tehničnih specifikacija, ali postoje interne baze tehničkih specifikacija odjeljenja koja imaju najviše iskazanih zahtjeva za nabavkom tehničke robe, usluga i kapitalnih izdataka. Prema dopisu institucije, tehničku specifikaciju za sve postupke javnih nabavki sačinjavaju rukovodioci odjeljenja čiji je predmet javne nabavke, uz pomoć stručnih lica u ovisnosti o kojoj se vrsti robe, usluga ili kapitalnih izdataka radi, vodeći računa o usaglašenosti tenderske dokumentacije sa Zakonom o javnim nabavkama. **Preporučuje se da institucija na osnovu do sada provedenih postupaka javnih nabavki oformi bazu tehničkih specifikacija, što bi omogućilo da postojeći kadrovski kapaciteti na bolji način provode sve faze postupka javnih nabavki roba i usluga specifičnih za instituciju.**

Prilikom isporuke roba i usluga institucija vrši kontrolu kvalitete na način da se pri isporuci vrši pregled isporučene robe od stručnog lica, dok je za tehničku robu uspostavljena interna aplikacija za provjeru kvaliteta isporučene tehničke robe. Institucija nema službu ili odjel za javne nabavke te postoji samo jedan službenik (Referent specijalist za javne nabavke) koji je na toj poziciji duži vremenski period. **Preporučuje se da se sistematizacijom radnih mesta predviđi adekvatan broj službenika za obavljanje poslova javnih nabavki.**

Rukovodilac institucije imenuje članove komisije na godišnjem nivou za sve postupke nabavki. **U cilju sprječavanja direktnog ili indirektnog sukoba interesa članova komisije, preporučuje da se za svaku javnu nabavku formira nova komisija, zavisno od predmeta i zahtjeva za stručnošću.**

Izvod iz Izveštaja o finansijskoj reviziji Suda BiH za 2016. godinu:

"U pojedinim slučajevima uočeno je da su u tenderskoj dokumentaciji definisani kazneni penali u slučaju kašnjenja isporuke robe od strane dobavljača, dok takve odredbe nisu bile definisane ugovorom koji je zaključen sa dobavljačem, tako da isti nisu obračunati dobavljaču koji je kasnio sa isporukom opreme.

Analizom procijenjenih vrijednosti nabavki u odnosu na vrijednosti zaključenih ugovora ustanovljeno je da kod pojedinih nabavki postoje značajnija odstupanja navedenih vrijednosti, što upućuje na zaključak da postoji prostor za unaprjeđenje procesa ispitivanja tržišta i utvrđivanja procijenjene vrijednosti nabavki.

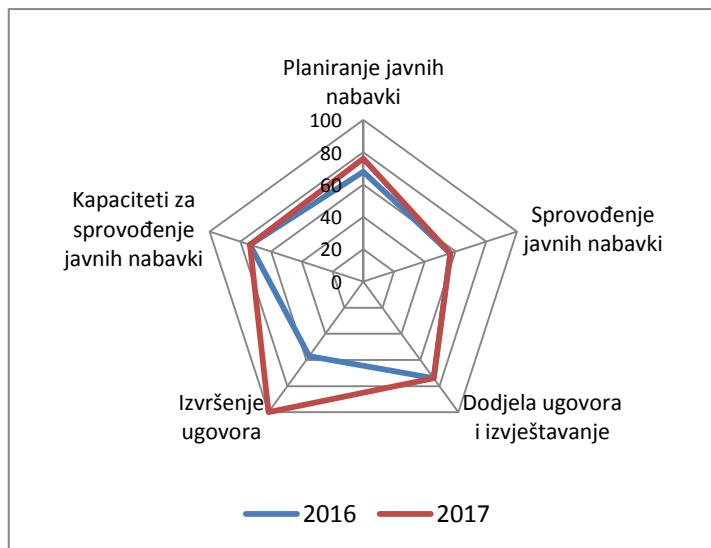
Neophodno je unaprijediti sistem internih kontrola kod procesa javnih nabavki u dijelu planiranja i utvrđivanja procijenjene vrijednosti nabavke, opisivanja predmeta nabavke na način da se izbjegava navođenje marke proizvoda i korištenja dodatka „ili ekvivalent“ bez navođenja kriterija mjerodavnih za ocjenu ekvivalentnosti, kao i u dijelu definisanja elemenata ugovora shodno uslovima iz tenderske dokumentacije."

Uprava za indirektno oporezivanje BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 4 – visok AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,78
(2016: 3,30)

Ilustracija 25: Ocjene po oblastima (UIO BiH)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu i dvije Izmjene plana javnih nabavki. Za pohvalu je to što je institucija u objavljenom planu nabavki objavila i nabavke čije su vrijednosti niže od zakonom propisanih. U izmjenama plana javnih nabavki navedene su i izmjene koje se tiču vremenskog početka postupka, ali nedostaje obrazloženje za izvršene izmjene (po pitanju vrijednosti ili novih predmeta nabavke).

Obrazac za praćenje realizacije ugovora institucija objavljuje u excel formatu. Uprava za indirektno oporezivanje BiH je ispoštovala preporuke iz prethodnog Izvještaja, a koje se tiču navođenja datuma objave prilikom ažuriranja Obrasca za praćenje realizacije ugovora, čime je omogućeno praćenje zakonski određenog perioda ažuriranja Obrasca.

Prema dostavljenim podacima, u instituciji se vrši ispitivanje tržišta putem interneta, uvidom u kataloge različitih dobavljača, pribavljanjem ponuda od više dobavljača za konkretnu robu, razmjenom iskustava s ugovom organima. Međutim, još uvijek **ne postoji interni akt kojim bi se propisala obaveza i utvrdili metodi ispitivanja i analize tržišta, kao obavezujući dio postupka planiranja i provođenja javnih nabavki te se u bućnosti preporučuje instituciji donošenje takvog akta.**

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost objava. Institucija je objave podijelila u tri kategorije 'Odluke o izboru ponuđača', 'Odluke o poništenju tendera' i 'Plan javnih nabavki'.

Preporučuje se instituciji da učini uvid u te dokumente preglednijim te da objave vezane za isti postupak uveže kako bi unaprijedila preglednost istih, kao i da se objave istovremeno objavljaju na internet stranici Uprave za indirektno oporezivanje BiH i na Portalu javnih nabavki BiH.

Prema dostavljenom odgovoru na upit, u instituciji se vrši ispitivanje tržišta, ali ne postoje interni akti i izveštaji. **Preporučuje se da institucija pozitivnu praksu ispitivanja i analize tržišta definiše internim aktom kao obavezujući dio postupka planiranja i provođenja javnih nabavki, kako bi se osiguralo provođenje ispitivanja i analize tržišta i u budućnosti.**

Institucija ima dobru praksu kontrole kvalitete, posebno uzimajući u obzir veći broj organizacionih jedinica koje se nalaze na različitim lokalitetima u Bosni i Hercegovini.

U dopisu institucije je navedeno da se službenici koji čine komisiju za javne nabavke biraju u zavisnosti od predmeta nabavke te da se komisija mijenja u zavisnosti od predmeta nabavke. Također, navedeno je da „*su obavezni članovi komisije izvršioci koji rade na poslovima javnih nabavki*“. To ukazuje da nije zadovoljen princip razdvajanja dužnosti kao kontrolna aktivnost procesa javnih nabavki. **Ponavlja se preporuka da se osigura princip razdvajanja dužnosti, odnosno osigura da zaposleni u Grupi za javne nabavke nisu članovi komisija.**

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Uprave za indirektno oporezivanje BiH za 2016. godinu:

“Uprava je donijela Plan javnih nabavki za 2016. godinu kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama. Za svaki postupak javne nabavke, odlukom direktora, formirana je komisija koja provodi postupak javne nabavke.

(...) preporučujemo sačinjavanje pisanih analiza koje bi potkrijepile procijenjenu vrijednost projekata. Također, skrećemo pažnju na potrebu kvalitetnog upravljanja i koordinacije projektima, te pravovremeno preduzimanja aktivnosti i mjera kako bi se projekti implementirali u skladu sa planiranim dinamikom.

Ostale slabosti u procesu javnih nabavki:

- Prilikom izrade Plana javnih nabavki Uprava je procijenila vrijednost nabavke i potrebne količine na godišnjem nivou, iako namjerava zaključiti okvirni sporazum na period od više godina, i na osnovu tako sastavljene specifikacije vrši evaluaciju i bira najpovoljniju ponudu;
- Uprava nije ponovno pokrenula aktivnosti na provođenju nabavke bankarskih usluga, kako je preporučeno u Izvještaju revizije za 2015. godinu.

Preporučujemo da se vrijednost nabavke procjenjuje za period za koji se namjerava zaključiti okvirni sporazum. Također, preporučujemo da se pokrenu aktivnosti na provođenju procedura nabavke bankarskih usluga za prikupljanje i transfer prihoda..”

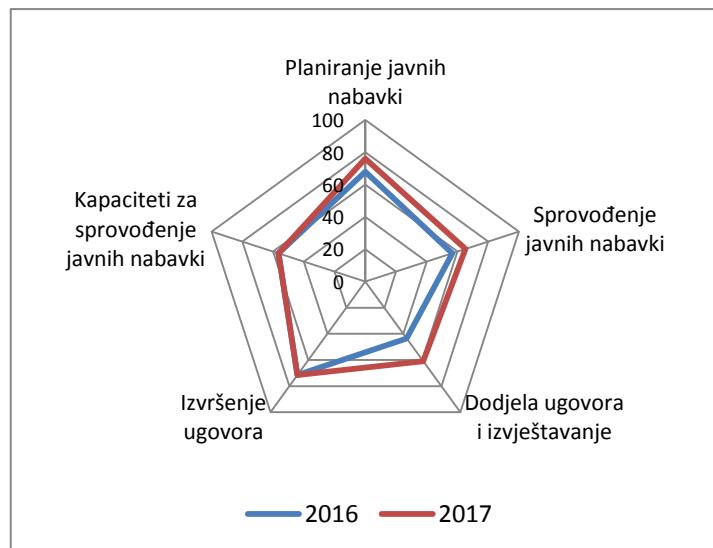
Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

ANTIKORUPTIVNI INDEKS:

INDEKS 3 – srednji AK kapacitet

Vrijednost indeksa: 3,30

(2016: 2,96)

Ilustracija 21: Ocjene po oblastima (VSTV BiH)

Na internet stranici institucije je objavljen Plan javnih nabavki za 2017. godinu. Zakon o javnim nabavkama predviđa da se u Planu nabavki objavljaju nabavke vrijednosti veće od 50.000,00 KM u slučaju robe i usluga ili 80.000,00 KM u slučaju radova, što je Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH ispoštovalo. U objavljenom Planu javnih nabavki za 2016. godinu, institucija je uključila i nabavke nižih vrijednosti od navedenih u Zakonu, što je bila dobra praksa. **Preporučuje se da se u cilju ostvarivanja većeg nivoa transparentnosti u planu javnih nabavki objavljaju sve planirane nabavke.**

Prema dostavljenom odgovoru na upit u instituciji se na mjesечноj osnovi provjerava plan nabavki, kako bi se provjerilo da li je došlo do promjena potreba. Na internet stranici institucije je objavljen jedan dokument Plana javnih nabavki za 2017. godinu, bez datuma donošenja ili objavljivanja te nema objavljenih izmjena ili dopuna plana javnih nabavki. Time je onemogućeno da se utvrdi da li je plan javnih nabavki objavljen u zakonski predviđenom roku, kao i da li je došlo do izmjena ili dopuna plana javnih nabavki. **Preporučuje se da institucija objavi prвobитни plan javnih nabavki i sve izmjene i dopune odvojeno s datumima donošenja, kako bi se mogao ostvariti uvid u učinjene izmjene i dopune.**

Uvidom u objavljene dokumente vezane za javne nabavke na internet stranci institucije, uočena je nepreglednost. **Preporučuje se instituciji da učini uvid u te dokumente preglednjim kroz kategorisanje objava te da objave vezane za isti postupak uveže kako bi ih učinila preglednjim.**

Poređenjem internet stranice institucije i Portala javnih nabavkih BiH uočeno je da pojedine objave nisu usklađene. **Preporučuje se da institucija objavljuje sve objave istovremeno i na**

svojoj internet stranici i na Portalu javnih nabavki BiH. S obzirom da institucija provodi i postupak javne nabavke koristeći donatorska sredstva, čime se postupak provodi na osnovu drugih normativnih akata i u skladu s ugovorom s donatorom, uvažavamo činjenicu da se određene objave nabavki ne objavljuju na Portalu javnih nabavki BiH, odnosno da se provode po drugoj proceduri. Smatramo da ispravnost provedenih postupaka nabavki u tom slučaju provjerava donator ili ovlaštena institucija od strane donatora.

Prema dostavljenom odgovoru na upit, u instituciji se vrši istraživanje i analiza tržišta radi adekvatne procjene vrijednosti javnih nabavki i dobijanja informacija o pojedinostima i tržištoj cjeni roba, usluga i radova koji se nabavljaju. Istraživanje tržišta se sprovodi za svaki postupak posebno, pretraživanjem interneta, prethodnih postupaka nabavki, pretraživanjem postupaka nabavki drugih ugovornih organa. Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH je usvojilo interne akte kojima je regulisalo istraživanje i analizu tržišta. Institucija je u odgovoru na upit navela da posjeduje bazu tehničkih specifikacija koja se dopunjuje prilikom postupka nabavke, u skladu s izmjenama na tržištu.

Poslovi javnih nabavki se vrše u Odjelu za finansije i računovodstvo, gdje je prema sistematizaciji radnih mjesta predviđen jedan viši stručni saradnik za javne nabavke te dva službenika kojima je u opisu poslova obavljanje poslova javnih nabavki, odnosno kao zamjena i interna kontrola. Službenici rade na tim poslovima duže vrijeme.

Izvod iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH za 2016. godinu:

“Smatramo da je Odluka o pokretanju procedure javne nabavke po svom sadržaju instrument za provođenje Plana javnih nabavki tekuće godine koji se može mijenjati također odgovarajućom odlukom ugovornog organa. Iz svega navedenog jasno je da je Plan javnih nabavki za tekuću godinu preliminarni kratkoročni dokument ugovornog organa i da se korekcija istog u tekućoj godini u smislu promjene procijenjene vrijednosti, vrste postupka, vremenskog okvira za provođenje postupka i izvora finansiranja donosi transparentno na osnovu Odluke o izmjeni usvojenog Plana javnih nabavki za tekuću godinu. Bez obzira što je u narativnom dijelu Plana javnih nabavki tekuće godine formalnom klauzulom objavljena namjera ugovornog organa da će u tekućoj godini biti provedene procedure javnih nabavki koje su planirane, a nisu provedene u prethodnim godinama, smatramo da ovaj način postupanja narušava konzistentnost Plana javnih nabavki za tekuću godinu. Ovo otvara prostor za rizik da donešene Odluke o pokretanju procedura javnih nabavki na osnovu važećeg Plana javnih nabavki tekuće godine u broju i vrijednosti ne odgovaraju planiranim postupcima javnih nabavki u tekućoj godini, a što dalje utiče na proces kvalitetnog planiranja i realizovanja procedura javnih nabavki tokom posmatrane budžetske godine.

Preporučujemo da se sačinjavanju Plana javnih nabavki tekuće godine pristupi s dužnom pažnjom u smislu preciznog definisanja svih elemenata koji određuju procedure javnih nabavki planiranih u tekućoj godini od procjene vrijednosti, vrste postupka, vremenskog okvira za provođenje postupka i izvora finansiranja, kao osnove za odluke ugovornog organa o pokretanju procedura javnih nabavki u tekućoj godini. U vezi s tim, potrebno je nastojati da se korekcije usvojenog Plana javnih nabavki vrše putem odgovarajućih odluka ugovornog organa.“

Bibliografija

European Union, European Commission. (2014). *Investments for jobs and growth, promoting development and good governance in EU regions and cities. Sixth report on economic, social and territorial cohesion.* Luxembourg: Publications Office of the European Union.

OECD. (2015). *Government at a Glance 2015.* Paris: OECD Publishing, Paris. Dostupno na:
http://dx.doi.org/10.1787/gov_glance-2015-en

European Union, European Commission. (2016). *Public Procurement Indicators 2014.* Dostupno na:
<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15421/attachments/1/translations/en/renditions/native>

Bosna i Hercegovina, Vijeće ministara BiH. (2016). *Strategija razvoja javnih nabavki Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2016. – 2020. godine.* Dostupno na:
https://www.javnenabavke.gov.ba/vijesti/2016/Strategija_2016-2020_bs.pdf

Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (2017). *Izvještaj o praćenju postupaka javne nabavke za 2016.godinu.* Dostupno na:
https://javnenabavke.gov.ba/vijesti/2017/Izvjestaj_pracenje_postupaka_2016_bs.doc

Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (Novembar, 2017). *Održan konstituirajući sastanak radne grupe za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama.* Dostupno na:
<https://javnenabavke.gov.ba/index.php?id=03vij&vij=168&jezik=bs>

Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (Decembar, 2017). *Održan drugi sastanak radne grupe za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama.* Dostupno na:
<https://javnenabavke.gov.ba/index.php?id=03vij&vij=174&jezik=bs>

Bosna i Hercegovina, Agencija za javne nabavke BiH. (Decembar, 2017). *Puštanje u rad otvorenih podataka o dodjeljenim ugovorima u postupcima javnih nabavki.* Dostupno na: <https://javnenabavke.gov.ba/index.php?id=03vij&vij=169&jezik=bs>

Bosna i Hercegovina, Brčko distrikt BiH, Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distrikstu BiH. (2017). *Izvještaj o reviziji finansijskog poslovanja Policije Brčko distrikta BiH za period 01.01.- 31.12.2016. godine.* Dostupno na: <http://www.revizija-bd.ba/index.php/izvjestaji-bs/category/25-policija-bd-bih?download=598:policija>

Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Ured za reviziju institucija u FBiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova za 2016. godinu.* Dostupno na: <http://www.vrifbih.ba/javni-izvj/Report.aspx?id=7980&langTag=bs-BA>

Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske. (2017). *Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske za period 01.01 – 31.12.2016. godine.* Dostupno na: http://www.gsr-rs.org/static/uploads/report_attachments/2017/05/29/RIO15-17_Lat.pdf

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Direkcije za koordinaciju policijskih tijela za 2016. godinu.* Dostupno na: http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5524

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova za 2016. godinu.* Dostupno na: http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5488

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Tužilaštva Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na: http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5632

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na: http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5593

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Službe za poslove sa strancima Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na: http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5623

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Državne agencije za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na: http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5620

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na:

http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5452

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na:
http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5587

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Granične policije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na:
http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5533

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj revizije učinka blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH.* Dostupno na:
http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/revizija_ucinka/Izvjestaji2017/?id=5728

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na:
http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5638

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Agencije za policijsku podršku Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na:
http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5458

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Suda Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na:
http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5626

Bosna i Hercegovina, Ured za reviziju institucija BiH. (2017). *Izvještaj o finansijskoj reviziji Visokog sudskeg i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.* Dostupno na:
http://www.revizija.gov.ba/revizioni_izvjestaji/finansijska_revizija/Izvjestaji_2016/?id=5662

Europen Union, European Commission. (2017). *My Region, My Europe, Our Future. Seventh report on economic, social and territorial cohesion.* Luxembourg: Publications Office of the European Union.

SIGMA. (2017). *The Principles of Public Administration, Monitoring Report: Bosnia and Herzegovina 2017.* Paris:OECD Publishing. Dostupno na:
<http://www.sigmapublications.org/publications/monitoring-report-2017-bosnia-and-herzegovina.pdf>

www.europa.ba
Skenderija 3a
71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 33 254 700

www.css.ba
Branilaca Sarajeva 13
71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 33 262 456